

ΝΑ

ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΦΙΛΟΞΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2004 • ΤΕΥΧΟΣ 114 • ΕΤΟΣ 24° • € 3,50

ΟΙ ΜΥΣΤΙΚΕΣ
ΓΝΩΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΘΙΒΕΤ

Ο ΒΟΥΔΑΣ &
Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

Από τον Εκδότη

Πολύ πρόσφατα είχαμε την ευχάριστη εμπειρία να παρακολουθήσουμε τους Ολυμπιακούς Αγώνες που διοργανώθηκαν με τερόστια επιτυχία στη χώρα μας. Πολλά καλά έχουν ειπωθεί και δεν θα τα επαναλάβουμε. Το σίγουρο είναι ότι ήταν ένα εξαιρετικό εγχείρημα, μια δύσκολη πρόκληση, στην οποία η Ελλάδα ανταποκρίθηκε άριστα.

Πέρα δώμας από τα μετάλλια και τις επιτυχίες, το σημαντικότερο ίσως ήταν το πνεύμα συναδελφοσύνης, χαράς, ομόνοιας και ευγενούς άμιλλας που ήταν παρόν, τόσες μέρες, ανάμεσα τόσο στους αθλητές όσο και στους θεατές. Ήταν πραγματικά μια Γιορτή του Πολιτισμού, στην οποία άνθρωποι, από όλους σχεδόν τους λαούς της Γης, μπόρεσαν να ζήσουν ειρηνικά και συναδελφικά για εβδομάδες. Αυτός είναι άλλωστε και ο στόχος του Ολυμπιακού πνεύματος.

Οι αρχαίοι Αγώνες στην Ολυμπία καθιερώθηκαν βασικά για να εισάγουν την ειρήνη, την ιερή Εκεχειρία, ανάμεσα στους Έλληνες και αργότερα στους λαούς του πολιτισμένου κόσμου της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Ουσιαστικά δηλαδή για να αντικαταστήσουν τους πολέμους και τις διαμάχες με αθλητικούς αγώνες, όπου η ευγενής άμιλλα και ο δίκαιος συναγωνισμός αντικαθιστούσαν τον βίαιο πολεμικό ανταγωνισμό. Η συμφιλίωση, η ευγένεια και η συμβίωση αντικαθιστούσαν τη διχόνοια και την αντιπαράθεση. Εν ολίγοις, η ειρήνη των πόλεων.

Έτοι, το πνεύμα των Ολυμπιακών Αγώνων, δηλαδή της ειρηνικής συμβίωσης ανάμεσα στους ανθρώπους, και συγκεκριμένα έτσι όπως εκδηλώθηκε στην Αθήνα σε αυτήν την πρόσφατη 28η Ολυμπιάδα, δεν διαφέρει καθόλου από την Πρώτη Αρχή της Νέας Ακρόπολης: «να συγκεντρώσει ανθρώπους από όλες τις πίστεις, τις φυλές και τις κοινωνικές προελεύσεις γύρω από ένα ιδεώδες παγκόσμιας αδελφοσύνης». Αυτό ακριβώς έγινε στην Ελλάδα με την ευκαιρία της πρόσφατης Ολυμπιάδας. Το Ολυμπιακό ιδεώδες είναι πράγματι ένα ιδεώδες παγκόσμιας αδελφοσύνης.

Είναι ένα θαύμα να βλέπει κανείς ανθρώπους, τόσο διαιφορετικούς μεταξύ τους ως προς τη θρησκεία, τη γλώσσα, το χρώμα και την κοινωνική τους προέλευση να συμβιώνουν αρμονικά, με πνεύμα συναδελφοσύνης και αλληλεγγύης, με έναν κοινά σκοπό, στα διάφορα στάδια της πόλης, ακόμα και στους δρόμους και τους χώρους αναψυχής.

Το μόνο πρόβλημα είναι ότι αυτό το θαύμα δεν διαρκεί πολύ. Διαρκεί μάλλον μόνο τις λίγες ημέρες που διαρκεί και η Ολυμπιάδα. Μετά, δυστυχώς, πολλοί θα είναι εκείνοι που θα επιστρέψουν στις παλιές τους συμπεριφορές, στις διαμάχες και αντιπαραθέσεις τους, είτε θρησκευτικές, φυλετικές, πολιτικές και άλλες, εν τέλει, στο ρατσισμό και τον εγωισμό τους, εγκαταλείποντας την ευγένεια και το ιδεώδες της συναδελφοσύνης.

Οι άνθρωποι από ό,τι φαίνεται δεν μπορούν να κρατούν για πολύ καιρό ένα υψηλό επίπεδο συνείδησης, με αλληλοσεβασμό και ανεκτικότητα στο διαιφορετικό. Τουλάχιστον όμως, είναι ελπιδοφόρο το γεγονός ότι μπορούν να το κατορθώσουν έστω και για λίγες μέρες, όπως αποδείχθηκε στην Ολυμπιάδα. Το θέμα είναι λοιπόν η εξάσκηση, και κυρίως η κατάλληλη παιδεία για να υπάρχει μια συνέχεια.

Αντίθετα, στη Νέα Ακρόπολη, χάρη στα φιλοσοφικά της θεμέλια, αυτό το ιδεώδες της παγκόσμιας αδελφοσύνης, αυτό το Ολυμπιακό πνεύμα, θα λέγαμε, είναι διαρκές ανάμεσα στα μέλη της σε περισσότερες από 50 χώρες σε όλο τον κόσμο. Δεν ισχύει μόνο για λίγες ημέρες, αλλά για όλη τη ζωή. Το ίδιο συμβαίνει και με το πνεύμα του Εθελοντισμού. Δεν αρκεί να είναι κάποιος εθελοντής στην Ολυμπιάδα για λίγες μέρες, χρειάζεται να διατηρεί το εθελοντικό πνεύμα για όλη τη ζωή, ή τουλάχιστον για πολλά χρόνια.

Ας ελπίσουμε ότι, σιγά-σιγά, αυτό το έχοχο Ολυμπιακό ιδεώδες αδελφοσύνης θα καλλιεργείται όλο και περισσότερο, για να μπορεί να διαρκέσει πιο πολύ, πιο πέρα από τις ημέρες διεξαγωγής των ευγενών Αγώνων, ακόμα και στην καθημερινή ζωή, για όλες της ημέρες της ζωής. Τι δύορφη θα ήταν τότε η ανθρωπότητα!!!

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Εκδίδεται από της:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΑΓ.ΜΕΛΕΤΙΟΥ 29,
ΑΘΗΝΑ 11361
Τηλ. 210 823 1301, Fax. 210 884 7639
e-mail: books@nea-acropoli.gr
Πληροφορίες:
www.nea-acropoli.gr

ΕΤΟΣ 24ο, ΤΕΥΧΟΣ 114
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ -
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2004

Εκδότης - Ιδιοκτήτης

Γ.Α. Πλάνας

Διευθύντρια Σύνταξης &
Υπεύθυνη Ύλης

Φ. Θεοδωρίδου

Ατελίες:

Κ. Δαϊκίδου

Στοιχειοθεσία - Διόρθωση

Διονυσία Κόκλα

Δημ. Σχέσεις - Διακίνηση

Κ. Σακκάς

Μεταφράσεις

Γ. Πλάνας, I. Μούστρη

Συνεργάτες

Γ. Χαραλαμπόπουλος, Μ. Χιμένεδ,
I. Μούστρη,

Εκτύπωση

Μ. Κατίνας, Γ. Κολιάτσος, Η. Μελεπιάδης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

3 ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΟΤΗ

5 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

6 Η ΜΟΝΑΞΙΑ

9 Ο ΒΟΥΔΑΣ ΚΑΙ Η ΛΙΛΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ

13 ΤΑ 4 ΦΤΕΡΑ

15 ΜΥΘΟΙ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΙΣΜΩΝ
Η Μεγάλη Άρκτος

16 ΟΙ ΜΥΣΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΙΒΕΤ

**21 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΚΙΝΗΤΗΡΕΣ ΤΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ**

**26 Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ
ΝΕΑΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ**

28 ΠΟΛΗ - ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

32 ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ
“Η ΕΞΥΠΗΗ ΚΑΡΔΙΑ”

38 ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ ...

39 Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ BODHIDHARMA

Απλά λάθη στη σύγχρονη ενασχόληση με
τις Πολεμικές Τέχνες

40 Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
Ζώδια και Υγεία

44 ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

47 ΣΠΟΡΟΙ ΣΟΦΙΑΣ

48 ΑΡΧΑΪΚΟ ΒΗΜΑ

50 ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

Η ΜΟΝΑΞΙΑ

Delia Steinberg Guzmán,

Πρόεδρος του Διεθνούς Οργανισμού Νέα Ακρόπολη,
Σταυρός των Παρισίων του Πανεπιστημίου της Σορβόνης
σε Επιστήμες, Τέχνες και Γράμματα.

Από το βιβλίο:

“ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΚΑΘΡΕΦΤΗ”

Φιλοσοφικά δοκίμια για την απατλότητα του κόσμου
Εκδόσεις Νέα Ακρόπολη

Στην πριτονοειδή πορεία της

ύπαρξης υπάρχουν στιγμές, οι

οποίες ξεκωρίζουν από τη μέση

γραμμή, αυτές που ονομάζουμε

στιγμές της ζωής και υπάρχουν

άλλες που μένουν κάτω από τον

ορίζοντα και τις λέμε θάνατο.

Στην πραγματικότητα, όλα είναι

ύπαρξη, είτε πρόκειται για τη

μία είτε για την άλλη πλευρά της

διαχωριστικής γραμμής. Το

θεμελιώδες είναι το πέρασμα

αυτής της γραμμής, είτε για να

πεθάνουμε είτε για να γεννηθού-

με.

Tόσο στη γέννηση όσο και στο θάνατο. Είμαστε μόνοι. Δεν έχει σημασία πόσα όντα υπάρχουν γύρω μας αυτές τις στιγμές. Στην πραγματικότητα είμαστε μόνοι. Και το πιο πιθανό είναι ότι είμαστε μόνοι σε όλη τη ζωή μας. Όχι γιατί δεν μπορούμε να μοιραστούμε τις ώρες μας με κάποιον, αλλά γιατί, κατά βάθος, κανένας δεν μπορεί να μπει στην ψυχή μας, που κι αυτή είναι από τη φύση της μοναχική.

Είναι δύσκολο να αποκαλύψουμε το μυστήριο της ζωής και του θανάτου. Αν ο θάνατος είναι κάτι που μας συγκλονίζει λόγω της άγνοιάς μας, η ζωή και το «γιατί» πήρθαμε στη ζωή δεν παύουν να είναι προβλήματα, σκεδόν άλιτα για την ανθρώπινη νοοτροπία.

Είναι πιθανό, κάποια στιγμή, η ψυχή μας να αποχωρίστηκε από κάτι πολύ μεγαλύτερο που την περιείχε. Αποχωρίστηκε σε αναζήτηση νέων εμπειριών, οδηγημένη από την αφελή έλλειψη γνώσης που έχουν οι αθώες ψυχές. Κι έτσι έφτασε στη γη, μόνη, τρομερά μόνη και ξεριζωμένη από την ουράνια κοιτίδα της. Κι από τότε περιπλανιέται στη γη, άλλοτε καλυμμένη από ύλη, άλλοτε όχι, σε αναζήτηση του κλειδιού που θα της επιτρέψει να επιστρέψει στην πρώτη της πηγή, εκεί όπου δεν ήταν μόνη, γιατί δεν ήταν διαιρεμένη. Αυτό το κλειδί είναι η Γνώση. Γνώση σημαίνει Δύναμη. Καμιά φορά, έτσι όπως φεύγουμε, μπορούμε επίσης να επιστρέψουμε.

Η μοναξιά είναι ένας μεγάλος σύμμαχος της Μάγια. Όσο περισσότερο μόνοι νιώθουμε, τόσο παραδινόμαστε στα παιχνίδια της ψευδασθησης, για να σβήσουμε αυτήν την αίσθηση της εσωτερικής αγωνίας.

Αρχίζει το νέο δράμα: αυτό της συνύπαρξης. Ψυχές μόνες που θέλουν να ζήσουν μαζί με άλλες μοναχικές ψυχές, αν και δεν φτάνουν ποτέ να καταλάβουν εντελώς η μία την άλλη, καθώς η μοναξιά είναι το σημάδι που μας σημαδεύει όλους.

Η συνύπαρξη δημιουργεί διάφορες μορφές, από την απλή αγάπη που ενώνει δύο όντα μέχρι τα πιο περίπλοκα συναίσθηματα που χαρακτηρίζουν μία κοινωνία αλλά και την ανθρωπότητα. Εμφανίζονται στα προσκήνιο οικογένειες, ομάδες, πόλεις, αγορές, εκκλησίες, πολι-

τικά κόμματα... Όλα είναι δίκτυα της Μάγια, στα οποία ο άνθρωπος πέφτει παγίδευμένος, πιστεύοντας ότι επιτέλους έχει νικήσει τη μοναξιά. Όμως δύο περισσότερο ψάχνει ο άνθρωπος στο βάθος της ψυχής του τόσο περισσότερο είναι μόνος.

Ο σοφός Πλάτων έλεγε ότι ο άνθρωπος έχει σχηματιστεί "από το ένα και το άλλο". Τίποτε πιο αίγιουρο. Το ένα είναι το αδιαίρετο που κείται στο εσωτερικό: είναι η ψυχή μόνη της. Το άλλο είναι η μάσκα που βγαίνει προς τον κόσμο και σχετίζεται με πολλαπλούς τρόπους. Ξεφεύγοντας από τη μοναξιά.

Βάζοντας τη μάσκα, μπορεί κανείς να πάιξει με πολλούς τρόπους το ρόλο αυτού που έχει σύντροφο. Έτσι γεννιέται η φιλία, ο έρωτας, τα αδελφικά και πατρικό συναίσθημα, η αγάπη για όλους τους ανθρώπους, ακόμα και για τα ζώα και τα φυτά. Σε λεπτότερες διαβαθμίσεις, η αγάπη στρέφεται προς το άπειρο των άστρων, και τότε ο άνθρωπος μπορεί να συλλαβθεί την ιδέα του Θεού και να τον αγαπήσει για την τελειότητα με την οποία εκδηλώνεται ο Κόσμος Του.

Όμως, πόσες είναι οι απογοητεύσεις! Υπάρχουν φιλίες που φθείρονται, έρωτες που πεθαίνουν με τον καιρό, παιδιά που προδίδουν τους γονείς τους, γονείς που εγκαταλείπουν τα παιδιά, όντα που δεν νοιάζονται καθόλου για τους άλλους... Υπάρχει μια επιστήμη που παγώνει τη ρομαντική λάμψη των αστεριών και πολλές θρησκείες που αντιμάχονται για τον ίδιο Θεό. Τι να γίνει;

Εδώ είναι που ο άνθρωπος πετάει απδιασμένος την εξωτερική του μάσκα και κλείνεται στον εαυτό του απελπισμένος, σκεπτόμενος ότι δεν θα αποφύγει ποτέ τη μοναξιά. Κι εδώ είναι που παρόυσιάζεται η μεγάλη έκπληξη.

Είναι το ίδιο το Εγώ στο εσωτερικό «είναι» που συναντάει τον αληθινό φίλο, αυτόν που πάντα συντροφεύει, αυτόν που είναι πάντα παρών κι ο ίδιος, τόσο όταν υποφέρουμε, όσο όταν χαιρόμαστε. αυτόν που μας κοιτάζει χωρίς να μουρμουρίζει και που μας πηγαίνει ψηλά χωρίς να ζητάει καμία ανταμοιβή γι' αυτό.

Το θαύμα συνεχίζεται. Όταν ανακαλύπτου-

με αυτόν τον αληθινό φίλο, πατέρα και αδερφό, όλα αποκτούν ξανά νόημα. Το να διαβάζουμε, να ακούμε μουσική, να απολαμβάνουμε τη γοητεία της φύσης δεν είναι πια δραστηριότητες του μοναχικού που επικεντρώνεται στον εαυτό του, αλλά του ανθρώπου που τον συντροφεύει το αληθινό του Εγώ. Τώρα πια είναι δυνατό να σχετιστούμε με τους άλλους ανθρώπους, γιατί σε καθέναν από αυτούς υπάρχει το άλλο Εγώ, που συμμερίζεται τις ίδιες ανησυχίες με το φίλο που μάλις ανακαλύψαμε. Τώρα ασφαλώς είναι δυνατό να καταλαβαίνουμε και να αισθανόμαστε. Αυτός που δεν έχει περάσει από τη δική του εσωτερική ενδοσκόπηση, δύσκολα θα μπορέσει να στοχεύσει στην ελάχιστη γνώση αυτού που είναι ο εξωτερικός κόσμος. Πρώτα προς τα μέσα, και μετά προς τα έξω. Δεν είναι ότι έτσι θα εξαφανιστεί η μοναξιά. Αυτή είναι κατάσταση της ψυχής. Όμως σίγουρα μπορούν να ενωθούν οι μοναξιές και να παίζουν με τα πέπλα της Μάγια όσο διαρκεί η ζωή. Το να μοιραζόμαστε μια δυστυχία είναι μια μορφή ένωσης.

Κι ακόμα είναι δυνατόν να αναζητούν οι ψυχές την ένωση μπροστά στην κοινή δυστυχία της απώλειας της πρώτης αρχής, και να επιθυμούν διακαώς την επιστροφή στο σημείο που δεν υπάρχει η διαίρεση.

Η μοναξιά είναι προϊόν της διαιρεσης. Όταν όλα είναι 'Ένα, τότε πού κωράει η μοναξιά; Η Μοναξιά είναι λοιπόν κωρισμός, μη ένωση, διαιρεση. Όσο περισσότερο διαιρούμαστε, τόσο περισσότερη μοναξιά υπάρχει, καθώς έχουμε δημιουργήσει νέα σωματίδια που με τη σειρά τους είναι μόνα και κωρισμένα από τα υπόλοιπα.

Αυτό είναι ένα από τα παιχνίδια της Μάγια. Να διαιρούμαστε μέχρι το άπειρο, να πολλαπλασιάζονται οι μορφές και να εμψυχώνουμε τους εαυτούς, να επαναλαμβάνουμε το ίδιο, κάνοντάς μας να πιστεύουμε ότι στην ποσότητα βρίσκεται το γιατρικό για τη μοναξιά. Δεν είναι η ποσότητα αυτή που εξαλείφει τη μοναξιά, το πολύ-πολύ να έρθει ο κορεσμός, και να χάσει από

ποιότητα, δεδομένου ότι οι παρουσίες έχουν πολλαπλασιαστεί από την ίδια ουσία. **Πρέπει να ψάχνουμε λίγο και καλά, βαθιά και συγχρόνως ψηλά.** Έτσι είναι δυνατόν, γνωρίζοντας το παιχνίδι της Μάγια, να κατορθώσουμε να ξεπεράσουμε την Ψευδαίσθηση και να αναγνωρίσουμε τα κομμάτια που λείπουν από την Ψυχή μας, αυτά που έχασε στην κάθοδό της προς τη γη κι αυτά που πρέπει να ξαναποκτήσει για να ξαναγίνει μία και για να μη ξανανιώσει μόνη ποτέ.

- Είσαι μόνος;

- Ναι...

- Θέλεις να είσαι μαζί μου;

- Καλά...

Κι έτσι πηγαίνουν δυο-δυο, πιασμένοι από το χέρι, με ενωμένες τις σαρκικές μάσκες τους, ενώ οι ψυχές κοιτάζονται με περιέργεια στα μάτια για να δουν αν αυτό το ον είναι το δίδυμο έγώ τους που έχασαν στην πρώτη διαίρεση.

Ο ΒΟΥΔΑΣ

και η Διδασκαλία του

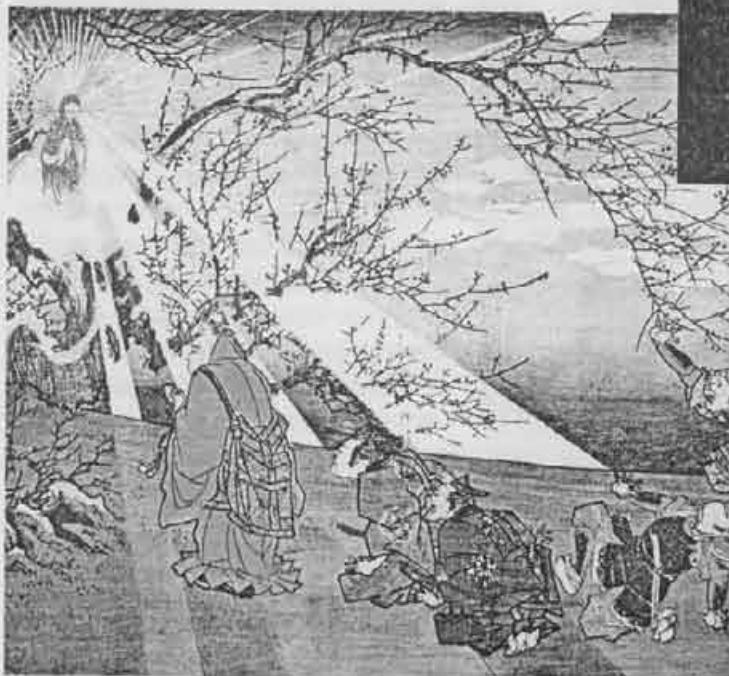
Παντελής Βεκρής

Μέσα στη διάρκεια των αιώνων, από τότε που ο άνθρωπος έλαβε από τη Φύση την ικανότητα να σκέπτεται και να χρησιμοποιεί το νου και μετέπειτα το πνεύμα του, δημιουργήθηκε μια αλυσσίδα. Μια ενότητα παράδοσης της γνώσης, από μια ψυχή σε άλλες ψυχές, έτσι ώστε, αυτό που αποκαλούμε Θείος Λόγος, αυτό που θα περιγράφαμε ως φλεγόμενη καρδιά

Hadda: Κεφαλή Βούδα. Παρίσι

του μυστηρίου, να μπορεί να γίνει ιδέες, εικόνες και λέξεις, για να μπορέσουν τα αυτιά μας να ακούσουν, τα μάτια μας να δουν, το μικρό μας μυαλό να κατανοήσει.

Ένα θαύμα του Βούδα κατά το οποίο σώζει τον μοναχό Ζενμούΐ από δολοφόνους.
Για παινέζικη χαλκογραφία της σχολής Ουκύο Υέ (ΙΘ' αι.)

Αυτή είναι η αλυσσίδα των δασκάλων και των μαθητών. Μια αλυσσίδα που τρέφεται με την αγάπη και σφυρούλατείται με τον πόνο πάνω στο αμόνι της ζωής, μέσα στις αντίξοόττες, τα μίσο, τα πάθη, την άγνοια. Ποιο είναι το αποτέλεσμα αυτών των δυσκολιών; Οι κρίκοι της αλυσσίδας να γίνονται ατσάλινοι και οι άνθρωποι να ξεχωρίζουν όλο και πιο πολύ από τα ζώα.

Ένας είναι ο Θεός, μια είναι η Αλήθεια. Υπήρχαν, υπάρχουν και θα υπάρχουν πάντα, ουσίες ακατανόπτες στη ρίζα τους, αθάνατες και αιώνιες που δεν μπορούν να αλλάξουν γιατί δεν υπόκεινται στους νόμους της αλλαγής, της φθοράς και του θανάτου.

Έτσι, ταξιδεύοντας μέσα από τις σελίδες της ιστορίας της ανθρωπότητας, αναγνωρίζουμε εστίες φωτός και χρυσούς ανθρώπους, τόσο καθαρούς και λαμπερούς, που αναμφίσβιτα μετείχαν της θείας φύσης και πολλές φορές, όχι άδικα, λατρεύτικαν σαν Θεοί.

Η περίπτωση του Βούδα είναι μια από τις πιο εξαιρετικές στην ιστορία της πνευματικής

αναζήτησης, λόγω της γλυκύτητας, της αγάπης και της αλήθειας που περιέχει το μήνυμα της διδασκαλίας του.

Τον 5^ο αι. π.Χ. γεννήθηκε ένας πρίγκιπας της φυλής των Σακύα, στην πόλη του Καπιλαβάστου στη Β. Ινδία. Η ιστορία αφηγείται ότι κάποια μέρα που περιπατούσε στους βασιλικούς κήπους, συνάντησε κατά σειρά, ένα γέρο, έναν άρρωστο κι ένα νεκρό. Αυτές οι σκηνές σοκάρισαν τον ευτυχισμένο πρίγκιπα, που ποτέ δεν είχε αντιμετωπίσει προβλήματα και κατάλαβε ότι οι χαριτωμένη εικόνα που είχε για τον κόσμο ήταν ψεύτικη. Έτσι, σε νεαρή ηλικία εγκατέλειψε το ανάκτορο και τις ανέσεις με σκοπό να αναζητήσει την Αλήθεια. Μαθήτεψε κοντά σε ασκητές και σοφούς και στη συνέχεια απομονώθηκε, μέχρι που στα 35 του χρόνια πέτυχε την πολυπόθητη φώτιση, δηλαδή, την αφύπνιση της συνείδησής του σε μια ανώτερη διάσταση κι έτσι απελευθερώθηκε από τα ψέματα και την πλάνη του κόσμου. Μάλιστα, όπως αφηγείται ο μύθος, όταν φωτίστηκε γέλασε γιατί είδε ότι δύο οι άνθρωποι κατέχουν αυτή τη σοφία αλλά δεν μπορούν να τη δουν λόγω των λαθεμένων σκέψεων τους. Συνέχισε τη ζωή του ως δάσκαλος φιλοσοφίας και πήρε τους τίτλους Σιντάρτα (Κύριος των δυνάμεων) και Γκωτάμα, δηλαδή ποιμένας αγελάδων. Επειδή πέτυχε τη φώτιση ονομάστηκε Βούδας, που σημαίνει φωτισμένος.

Δυστυχώς, πολλοί σήμερα γνωρίζουν το Βούδα μόνο σαν ένα αγαλματάκι, σαν μια γραφική παράδοση της Ανατολής, σαν έναν αιρετικό και άθεο ασκητή ή σαν ένα μακρινό μύθο της ιστορίας. Αν όμως ερευνήσουμε λίγο περισσότερο θα καταλάβουμε ότι βρισκόμαστε μπροστά σε μια αρχαία διδασκαλία, επικεντρωμένη σ' ένα αρχαίο ανθρώπινο πρόβλημα που ακόμα και σήμερα το νοιώθουμε να καίει τόσο ζωρά μέσα μας. Ο πόνος και οι αιτίες του πόνου. Το ερώτημα που ο καθένας από εμάς έχει κάνει στον εαυτό του αρκετές φορές. Γιατί συμβαίνει αυτό σε μένα; Γιατί δεν με αγαπούν, γιατί με πληγώνουν, για-

Βουδιστές μοναχοί στο δάμαστουναού Σρα-Σράγκ (Αγκόρ, Καμπότζη).

τί αρρώστησα, γιατί γέρασα, γιατί δεν μου πάνε καλά τα πράγματα, γιατί υποφέρω, γιατί, γιατί, γιατί;

Ο Βούδας, για να βρει την απάντηση στα δικά του ερωτήματα, έφθασε στα άκρα. Ξεκίνησε, στο ανάκτορο, μέσα στις χιλιες ποδονές και έφθασε, ως ασκητής, να εκπληρώσει τις τρομερότερες φυσικές δοκιμασίες και σκληρούς κανόνες πειθαρχίας. Κόντεψε να πεθάνει από ασιτία, όταν η κόρη ενός βοσκού τον βρήκε εξαντλημένο και τον έσωσε δίνοντάς του λίγο γάλα. Όταν ο σοφός επανήλθε, κατάλαβε πως οι ακραίες καταστάσεις δεν είναι αυτό που

ο νόμος του Θεού επιθυμεί για να εξελιχθούν οι άνθρωποι. Έτσι, αντιλήφθηκε την Ατραπό του Μέσου, όπως την ονόμασε, και είπε ότι αυτός ο δρόμος είναι σύμφωνος με το Δάρμα, τον Θείο Νόμο. Ακολου-

θώντας την ατραπό του Μέσου, ο Βούδας κατάφερε να φωτιστεί και να απελευθερωθεί από τον Τροχό της Ζωής, δηλαδή της φυσικής γέννησης και του θανάτου του σώματος ή τις καθημερινές γεννήσεις και θανάτους των αντιλήψεων μας, των γνώσεων, των συναισθημάτων, που τόσο μας ταλαιπωρούν με τις απότομες αλλαγές τους. Σήμερα είμαστε βέβαιοι ότι γνωρίζουμε το σωστό, αλλά μια άσκημη εμπειρία αύριο θα μας δείξει ότι κάναμε λάθος. Σήμερα πετάμε στους Ουρανούς της ευτυχίας με τον άνθρωπο που αγαπάμε και αύριο κατεβαίνουμε στα βάθη της κόλασης γιατί αυτός μας πρόδωσε και η αγάπη που γεννήθηκε χθές, σήμερα πέθανε. Και το αιώνιο ερώτημα επανέρχεται στο νού. Γιατί;

Σύμφωνα με τη Βουδική διδασκαλία ένα από τα κυριότερα δεσμά που μας εμποδίζουν να φθάσουμε στην απελευθέρωση, είναι ο εγωισμός και η τάση να βλέπουμε τα πράγματα μέσα από την προσωπική μας οπτική γωνία. Έτοι, ο καθένας έχει μια δική του εικόνα για τον κόσμο και όταν η εικόνα αυτή κοντράρεται με την πραγματικότητα, τότε ο κόσμος μας γκρεμίζεται και η ταυτότητά μας χάνεται. Η ταυτότητά μας είναι το σύνολο των πεποιθήσεων μας. Ποιος είμαι; Αυτά που πιστεύω είμαι, αυτά που λέω είμαι, αυτά που αισθάνομαι, αυτά που πράττω. Αν αυτά αποδειχτούν ψέματα, τότε η προσωπικότητά μου καταρρέει.

Έρχεται, λοιπόν, ο Βούδας και μας διδάσκει ότι έχουμε μέσα μας έναν ανώτερο εαυτό, ένα κομμάτι του Θεού, υπεράνω των καταστάσεων της πλάνης, που γνωρίζει το σωστό, γνωρίζει την ευτυχία, γνωρίζει την Αγάπη, τη Βούληση και τη Διάνοια. Όλοι έχουμε αυτόν τον Πνευματικό Εαυτό μέσα μας αλλά δεν κάνουμε τον κόπο να τον βρούμε ή είμαστε πολύ απασχολημένοι με τα προβλήματα της πλάνης και αναλώνουμε τη ζωή μας με «ξένη σκόνη» όπως χαρακτηριστικά λέει ο Δάσκαλος στα Σούτρα, στα κηρύγματά του.

Υπάρχουν τέσσερεις Μεγάλες Αλήθειες για το Βουδιαμό από τις οποίες πρέπει να ξεκινήσει αυτός που θέλει να βρει τον Θείο Εαυτό του και να ταυτιστεί μαζί του. Αυτές οι Αλήθειες είναι :

1. Ο πόνος: Η ύπαρξη του πόνου ως αναπόσπαστο στοιχείο της ζωής. Είναι μάταιο να πιστεύουμε ότι δεν θα συμβεί σε μας και χαμένος χρόνος να του κρυβόμαστε. Ο πόνος θα μας βρει. Πρέπει να αλλάξουμε τη στάση μας απέναντί του. Ο πόνος δεν είναι απαραίτητο κακός. Μια μπτέρα που φέρνει στον κόσμο το παιδί της αντιλαμβάνεται τον πόνο με άλλο νου από το συνηθισμένο. Αν ο πόνος δεν υπήρχε, θα βάζαμε το χέρι μας στο τζάκι, θα καιγόταν και δεν θα το καταλαβαίναμε. Ο πόνος είναι δάσκαλος, μας διδάσκει τι να προσέχουμε.

2. Η Αιτία του Πόνου: Αυτό είναι το μάθημα που πρέπει να μελετήσει ο φιλόσοφος. Γιατί πόνεσε, τι έπραξε λάθος, Να βρει τις εσώτερες αιτίες των πραγμάτων και των γεγονότων.

3. Η Εξάλειψη του Πόνου: Η Λύτρωση. Να βρούμε πού κάναμε λάθος και να διορθωθαύμε. Να μη το ξανακάνουμε. Να μην επαναλάβουμε τα ίδια λάθη, να διορθώσουμε τα ελαττώματα που μας οδηγούν στις άσκημες καταστάσεις. Οι Ινδοί θα έλεγαν, «να πάψουμε να δημιουργούμε Κάρμα» και ο όρος Κάρμα, γι' αυτούς, σημαίνει το νόμο της δράσης και της αντίδρασης. Αντίστοιχα, η δική μας λαϊκή παράδοση μας θυμίζει ότι, «όπως έστρωσες θα κοιμηθείς» κι όλοι γνωρίζουμε, μέσα από τις προσωπικές μας εμπειρίες, την πικρή αλήθεια της.

4. Η Ευγενής Οκταπλή Ατραπός: Η αρχαία διδασκαλία του Βουδισμού, καρπός συσωρευμένης ανθρώπινης εμπειρίας, προσφέρει την Ευγενή Ατραπό, ως μεθοδολογία, ως τον κατάλληλο τρόπο για να μπορέσει ο

αναζητητής να ξεφύγει από τα δεσμά της ύλης, τα δεσμά των παθών, τα δεσμά των λαθών, που τον σύρουν διαρκώς στην πυρά του πόνου. Για να εξαλείψουμε τον πόνο, θα πρέπει να μάθουμε και να έχουμε:

- 1) Ορθές αντιλήψεις**
- 2) Ορθές Αποφάσεις**
- 3) Ορθές Ομιλίες**
- 4) Ορθή Συμπεριφορά**
- 5) Ορθά μέσα Ζωής**
- 6) Ορθή Προσπάθεια**
- 7) Ορθή Προσοχή**
- 8) Ορθή Συγκέντρωση**

Αυτά τα οκτώ σκαλοπάτια αποτελούν το δρόμο της μεθόδου, που καλείται ο φιλόσοφος να κατακτήσει, για να μπορέσει στην κορυφή να συναντήσει το Όν του, που μετέχει της Θείας Ουσίας και ζει πέρα από τη μεγάλη πλάνη και τις ψευδαισθήσεις της σύγχρονης πραγματικότητας. Είναι εκεί πάντα, ο Πνευματικός Εαυτός μας, σφραρτός και αιώνιος, μας περιμένει να τον αγαπήσουμε και να τον αναζητήσουμε. Να τον αγαπήσουμε, όχι εγωιστικά και κατακτητικά, όπως έχουμε μάθει

Ο Βούδας προστάτης και αυτήρας. Κινέζικο ορειχάλκινο ειδώλιο της δυναστείας Μινγκ (1368-1643) Πάρμα, Μουσείο Κινέζης Τέχνης.

μέχρι σήμερα αλλά αλτρουιστικά, σαν ένα άξιο μέρος του Θεού, όπως άξια είναι όλα τα πλάσματα της φύσης και δεν έχουν τίποτα να χωρίσουν μεταξύ τους, γιατί το καθένα έχει τη δική του θέση και με το δικό του μοναδικό τρόπο συμβάλλει στην αρμονία του Σύμπαντος.

Όταν ξεπεράσουμε την αίρεση της χωριστικότητας και καταλάβουμε ότι Νόμος του Θεού είναι η Ενότητα, τότε ο Θείος Εαυτός μας θα μας δείξει το δρόμο για τη Νιρβάνα, την αιώνια γαλήνη, τον αντίστοιχο Παράδεισο της Βουδιστικής Διδασκαλίας. Αυτόν τον Παράδεισο που ο Βούδας κέρδισε και αμέσως αρνήθηκε, γιατί δεν ήθελε την Αιώνια Ανάπauση αφού υπάρχουν ακόμα άνθρωποι βιθισμένοι στα σκοτάδια της άγνοιας που είναι και πρώτη του κάθε πόνου.

Όπως όλοι οι μεγάλοι Δάσκαλοι της Ανθρωπότητας, έτσι και ο Βούδας ήξερε να ανάψει ένα δαιλό, για να φωτίσει τη δύσκολη και στενή ατραπό που πρέπει να ανέβουν όλοι οι άνθρωποι. Κι αν μάθουμε να καθησυχάζουμε τον δαστατό νού μας, τότε θα μπορέσουμε να δούμε με τα μάτια της ψυχής αυτό το Φώς που λάμπει για όσους θέλουν να το ακολουθήσουν. Το Φώς του μεγάλου Δασκάλου, που αρνήθηκε τη Νιρβάνα για τη δική μας σωτηρία, τη δική μας απελευθέρωσην.

Είκοσι πέντε αιώνες τώρα, ο φλόγα που άναψε ο Βούδας, καίει σαβεστή στις κορυφές των ανθρώπινων ιδεών. Χιλιάδες συγγράμματα με σχόλια έχουν γραφτεί πάνω στα κηρύμματα του, χιλιάδες άνθρωποι έχουν βρει νόμο για τη ζωή τους μέσα από τη διδασκαλία αυτού του γίγαντα της θέλησης, αυτού του αποσάλινου κρίκου της Αλυσσίδας των Δασκάλων και Μαθητών.

Οι πιο καθαρές διδασκαλίες του περιέχονται στο λεγόμενο «Κανών Πάλι», στην Ινδική διάλεκτο Πάλι, και έχει το όνομα «Τριπιτάκα», δηλαδή το τριπλό καλάθι. Το Τριπιτάκα χωρίζεται σε:

- Σούτρα Πιτάκα, τα βιβλία της Διδασκαλίας ή των Κηρυγμάτων
- Βινάγια Πιτάκα, τα βιβλία των Ηθικών Διδαγμάτων και των Κανόνων
- Αμπιντάρμα Πιτάκα, τα βιβλία της Ψυχολογίας και Φιλοσοφίας.

Από τα πιο χαρακτηριστικά δείγματα του Σούτρα Πιτάκα είναι το Νταμμαπάντα, απλό και κατανοητό, όπως ήταν πάντα ο Δάσκαλος, προσιτό στο νέο μαθητή που θα ήθελε να γνωρίσει την ατραπό της αρετής του Βούδα.

ΤΑ 4 ΦΤΕΡΑ

Αγάπη Χατζημπαλάση

*Αν από αυτήν την ταινία
αφαιρούσαμε το χρόνο και το
χώρο της πλοκής, τότε θα
είκαμε μια διήγηση εφάμιλλη
των μυθολογιών των αρχαίων
πολιτισμών.*

*Μόνο που ο Ήρωας της
ταινίας είναι πιο ανθρώπινος
και έτσι μας είναι πιο εύκολο
να ταυτιστούμε μαζί του.*

Αρχικά παρουσιάζεται αξιοπρεπής και ικανός, (αριστούχος φοιτητής στρατιωτικής ακαδημίας) ευτυχισμένος, (αρραβωνιάζεται την κοπέλα των ονείρων του) και κοινωνικός (έχει πέντε πιστούς φίλους). Ένας νέος με λαμπρό μέλλον, έτσι όπως θέλει κάθε κοινωνία τα μέλη της. Τίποτα δεν μοιάζει να συννεφιάζει τον ξάστερο ουρανό του. Κι όμως...

Κάποια στιγμή έρχεται κάτι στην ζωή του, που αυτός θεωρεί ότι είναι υπεράνω των δυνάμεων του. Του ζητείται να πάει να πολεμήσει κι αυτός αρνείται! Βρίσκεται μπροστά σ' ένα σημαντικό σταυροδρόμι της ζωής του και δεν παίρνει τον δρόμο που δύοι του υποδεικνύουν. Στέκεται αρνούμενος να πάρει το μονοπάτι που δύοι οι φίλοι του ακολουθούν.

Γι' αυτή την την ανταρσία τιμωρείται. Ο περίγυρος των περιφρονεί. Ο πατέρας του δεν θέλει να τον ξαναδεί. Οι φίλοι του αισθανόμενοι προδομένοι από αυτόν, τον χαρακτηρί-

ζουν δειλό και του στέλνουν 4 φτερά (σύμβολο της δειλίας του), το ένα μάλιστα από αυτά το έχει στείλει η ίδια του η κοπέλα. Έτσι λοιπόν μένει μόνος του. Έχει αρνηθεί όλες του τις βεβαιότητες και έχει απομείνει γυμνός.

Οι βεβαιότητες παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο σ' έναν καθημερινό άνθρωπο. Ταυτίζεται κανείς πάντα με αυτά που σκέφτεται και αυτά που αιοθάνεται. Πίσω από αυτές τις βεβαιότητες μπορεί να κρύβει κανείς τις ελλείψεις του. Γι αυτό συνήθως ο άνθρωπος είναι ο καθρέπτης του περιβάλλοντός του, διότι σαν καθρέπτης δεν έχει ανάγκη να αναπτύξει κάτι δικό του, να πονέσει για αυτό. Σαν καθρέπτης είναι πάντα καλυμμένος από την μετριότητα. Όπως λέει και ο ποιητής «θέλει αρετή και τόλμη π Ελευθερία». Το ειρωνικό στοιχείο στην ταινία είναι ότι ο πρωταγωνιστής, βρίσκοντας το θάρρος να αρνηθεί να γίνει αυτό που περιμένουν όλοι, θεωρεί ότι είναι δειλός, επειδή φοβάται να πάει στον πόλεμο! Κάτι που ψυσικά

ξεκινά για να διαπιστώσει -και είναι ακριβώς αυτό το κίνητρο- ποιος πραγματικά είναι, ποια είναι η δύναμή του.

Συνήθως σε μια φάση εσωτερικής κρίσης είναι που γεννιέται ο εσωτερικός πολεμιστής, (Όπως λέει και ο Βούδας «ο πόνος είναι φορέας συνείδησης»). Μια εσωτερική κρίση μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή ή στην γέννηση κάποιου νέου στοιχείου μέσα μας. Αρκεί όμως να έχει κανείς τη Βούληση να δράσει.

Το στοιχείο της δράσης είναι πολύ σημαντικό. Και στην ταινία ο Ήρωας θα μπορούσε να ζήσει απλώς με τη ρετσινιά του δειλού. Αυτός όμως δεν μένει σ' αυτό. Θέλει να δράσει, να αποκαλύψει την αλήθεια για τον εαυτό του.

Αυτό γίνεται μόνο αν υπάρξει περιπέτεια και ρίσκο. Ο Ήρωας της ταινίας φλέγεται από την αναζήτηση της αλήθειας και ξεκινά τον προσωπικό του δρόμο, την προσωπική του περιπέτεια. Πραγαίνει στον πόλεμο. Μάλιστα πάει μόνος του, χωρίς την προστασία του πλήθους που παρέχει ο στρατός, χωρίς όπλα στο χέρι, χωρίς την επικρατούσα ιδεολογία της κοινωνίας (στην υπηρεσία της βασιλίσσας). Σε λίγο όμως είναι γραφτό να συναντήσει κάποιον που θα γίνει αύντροφος σ' αυτήν την πορεία. Κάποιον που τον καταλαβαίνει από την πρώτη στιγμή, που ξέρει ότι μόνο δειλός δεν είναι και που αποδεικνύεται κάτι περισσότερο από φίλος, αφού του σώζει τη ζωή και τον βοηθά στην εξέλιξή του.

Ο δρόμος λοιπόν που παίρνει είναι γεμάτος δοκιμασίες, πολλές φορές τον ακουμπά ο θάνατος και τελευταία στιγμή τον αφήνει, γιατί η θέλησή του για ζωή είναι πολύ ισχυρή.

Την πρώτη φορά σώζεται, επειδή σε κάποια δύσκολη στιγμή έδειξε σεβασμό, συμπόνια και ευγένεια σε μια σκλάβα. Για να υπάρξουν αυτά τα συναισθήματα μέσα σ' έναν άνθρωπο (σε συνθήκες πιεστικές και δύσκολες μάλιστα) πρέπει να έχει ξυπνήσει μέσα του η αληθινή Αγάπη. Η αγάπη που δεν χρειάζεται ένα συγκεκριμένο πρόσωπο για να διοχετεύεται, αλλά που είναι ένας κινητήρας για να βοηθήσει κανείς τους συνανθρώπους του. Η αγάπη που περιέχει μέσα της τα στοιχεία της αυτοθυσίας και της λύτρωσης.

Αυτό λοιπόν είναι που κινεί τον Ήρωα και ό-

χι η δειλία του. Αυτή αποτέλεσε μόνο μια αφορμή. Ο φόβος υπάρχει μέσα σε κάθε άνθρωπο και ίσως δεν ξεριζώνεται ποτέ. Έχει καμουφλαριστεί με τόσα διαφορετικά προσωπεία, ώστε μόνο εκείνος που έχει Ανδρεία στην ψυχή μπορεί να τον αντιληφθεί και να τον αντιμετωπίσει. Το βασικό όπλο για να τον αντιμετωπίσει είναι η Αγάπη. Έτσι και στην ταινία αυτό που θα τον κάνει να υπομείνει όλες τις δοκιμασίες και να βγει τελικά νικητής είναι η αγάπη του για τους άλλους. Θέτει σε κίνδυνο την ζωή του, ενώ δεν είναι υποχρεωμένος να το κάνει.

Συγκεκριμένα, προσπαθεί αρχικά να σώσει τους φίλους του και τον αγγλικό στρατό από μια παγίδα που τους έχει στήσει ο εχθρός. Αποτυχάνει εξαιτίας της αλαζονείας εκείνου του φίλου του, που του έστειλε πρώτος το φτέρο. Όμως η θυσία του δεν ήταν μάταιη. Έχει γίνει πλέον δυνατός. Νοιωθεί πως μπορεί να κυριαρχήσει τον φόβο του πλέον και καταλαβαίνει πως κάτι νέο έχει γεννηθεί μέσα του.

Τότε εμφανίζεται η τελική δοκιμασία, η πιο δύσκολη. Είναι μια δοκιμασία, που σύμφωνα με τον Campbell τον συγγραφέα του βιβλίου «Η ψυχολογία του ήρωα», υπάρχει μέσα σε όλες τις μυθολογίες. Είναι η κάθοδος στον Άδη. Όπως ο Ορφέας κατέβηκε από αγάπη για την Ευρυδίκη, ο Ηρακλής για να βγάλει την Άλκηστη, την αγορημένη γυναίκα του φίλου του, και τόσοι άλλοι Ήρωες. Ο Άδης, στο ψυχολογικό κλειδί ερμηνείας, είναι ο χώρος του ασυνείδητου. Κανείς θνητός δεν μπαίγει εκεί με τη θέλησή του. Πώς να αντιμετωπίσει κανείς το τέρας του εγωισμού που είναι κρυμμένο εκεί μέσα και είναι ο ίδιος του ο εαυτός; Πολλοί λίγοι είναι αυτοί που μπορούν να γίνουν σαν τον «Απ Γιώργην» και να σκοτώσουν το δράκο, δηλαδή τη σκιά τους.

Στην ταινία ο Ήρωας μπαίνει εθελοντικά σε μια φυλακή-κόλαση από αγάπη, για να σώσει τον τελευταίο φίλο του. Εκεί μέσα, σ' κείνο το κολαστήριο, θα ξάσει στιδηπότε αποτελούσε στη συγκροτημένη του προσωπικότητα. Τη στιγμή που θα ξάσει και το τελευταίο ίχνος εγωισμού και αλαζονείας, τη στιγμή που θα έχει ξάσει κάθε ίχνος ελπίδας, τότε θα έλθει η βοήθεια απ' έξω. Και πάλι όμως θα χρειαστεί μέχρι τελευταία στιγμή να παλέψει για να αποδείξει ότι αγαπά τη ζωή.

Ο φόβος του πλέον δεν υπάρχει, ίσως επειδή μέσα του ξέρει πια ότι δεν έχει τίποτα να φοβηθεί, αφού δεν έχει τίποτα να ξάσει, αφού αυτά που πραγματικά του ανήκουν, δεν μπορεί να του τα αφαιρέσει κανείς, ούτε κι αυτός ο θάνατος.

Μύθοι των Αστερισμών

Η Μεγάλη Άρκτος

"Πόσο γοητεύει η πρωινή αύρα απλώνεται.
Η Μεγάλη Άρκτος ασπράφτει στον ουρανό
και σφέφεται προς τα κάτω"

L1 HO (791-817 μ.Χ.)

Κώστας Φρατζικινάκης

Αν και ο αστερισμός αυτός δεν μοιάζει με άρκτο (άρκούδα), σχεδόν όλα τα έθνη και σε όλες τις εποχές τον ονόμαζαν έτσι. Η Ελληνική Μυθολογία αναγνωρίζει σ' αυτόν την ωραία Καλλιστώ, που κίνησε τη ζήλια της Ήρας με συνέπεια να την μεταμορφώσει σε αρκούδα. Έτσι άρχισε να περιπλανιέται στα δάση μέχρι που συνάντησε το γιο της τον Αρκάδα. Θέλησε να τον αγκαλιάσει, αλλά αυτός δεν αναγνώρισε τη μπτέρα του, φοβήθηκε το θηρίο και σπάκωσε το όπλο του για να την σκοτώσει. Ο Δίας, όμως τους λυπήθηκε και για να εμποδίσει το έγκλημα, τους ανύψωσε στον ουρανό, όπου έγιναν η Καλλιστώ, η Μεγάλη Άρκτος και ο Αρκάδας, η Μικρή Άρκτος. Αυτήν την πού τους έγινε εξαγρίωσε περισσότερο την Ήρα, που οποία παρότρυνε τον Ωκεανό και τη Θέτιδα να απαγορέψουν στους δύο αυτούς αστερισμούς να πλησιάζουν τα υγρά βασιλεία τους. Εξαιτίας της απαγόρευσης αυτής οι Άρκτοι περιστρέφονται συνεχώς γύρω από τον ουρανό πόλο χωρίς ποτέ να δύουν κάτω από τον ορίζοντα.

Επειδή τα άστρα της Άρκτου είναι ορατά όλες τις εποχές του χρόνου για τους βόρειους λαούς, ήταν φυσικό να χρησιμεύσουν ως ρολόγια, τα οποία δείχνουν την πρόοδο της γύρτας με την αργή περιστροφική τους κίνηση. Το αστέρι που βρίσκεται στο μέσο της ουράς της είναι το γνωστό διπλό άστρο Μιζάρ με τον πολύ μικρότερο Αλκόρ. Στην αρχαιότητα το διπλό αυτό σύστημα χρησιμοποιείτο για να ελέγχουν οι αξιωματικοί αν οι στρα-

τιώτες τους έβλεπαν καλά. Ονομάζεται και Αλ-Σαΐδάκ, ή Δοκιμή και όποιος τα διακρίνει καλά έχει σίγουρα καλή ώραση. Κάποιες παραδόσεις συνδέουν τα δύο αυτά άστρα με το άλογο και τον καβαλάρη, ενώ στη Γερμανία παράδοση λέει ότι ο Αλκόρ παριστάνει έναν καροτσέρο ο οποίος κέρδισε την βασιλεία των ουρανών επειδή βοήθησε τον κατάκοπο Σωτήρα. Αυτός όμως δεν θεώρησε τον εαυτό του δξιό τέτοιας τιμής, και αντί γι' αυτό ζήτησε να οδηγεί τα ουράνια άλογα του Κυρίου. Άλλα και στην Ιταλία ο Αλκόρ ήταν γνωστός ως ο "Μικρός Αστρικός Ιππέας".

Μυθολογία των Ινδιάνων Housatonic

Η μεγάλη αρκούδα πέφτει σε χειμεριά νάρκη, μέσα στο σπηλαίο που για τους Έλληνες είναι ο αστερισμός του **Βόρειου Στέμματος**. Τρεις Ινδιάνοι πολεμιστές μπαίνουν στη σπηλιά και αφού βλέπουν την αρκούδα κοιμισμένη της κάνουν επίθεση. Η αρκούδα ξυπνά τρομαγμένη και ξεκίνα μια τρομερή ανάβαση στον ουρανό, με τους τρεις πολεμιστές να την καταδιώκουν. Και σε αυτόν το μύθο η αρκούδα είναι τα τέσσερα άστρα της "κατσαρόλας" της **Άρκτου** και τα τρία άστρα στην "ουρά" είναι οι τρεις Ινδιάνοι. Το κυνηγότο διαρκεί αρκετό διάστημα. Τελικά, γύρω στον Οκτώβρη, καταφέρνουν και πιάνουν το ζώο.

Ο πρώτος Ινδιάνος μαχαιρώνει την αρκούδα και παρόλο που αυτή δεν πεθαίνει, αιμορραγεί συνεχώς, με το αίμα της να πέφτει από τον ουρανό πάνω στα φύλλα των δέντρων. Γι' αυτό τα φύλλα των δέντρων, το φθινόπωρο, παίρνουν κόκκινη απόχρωση.

ΟΙ ΜΥΣΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΙΒΕΤ

Παύλος Μιστακίδης

Δεν είναι λίγοι οι άνθρωποι εκείνοι που στο άκουσμα και μόνο του ονόματος αυτής της «χώρας των χιονιών» δεν μένουν ασυγκίνητοι, ίσως γιατί ακούν ένα κάλεσμα σαν να θυμούνται κάτι σπουδαϊκό που έχουν λησμονήσει και ξαφνικά έλκει το βλέμμα του νου, το κάνει να υψώνεται και να προσπερνά τη μικρότπτα και καθημερινότπτα για να εστιαστεί σε κάτι πραγματικό υψηλό, άγνωστο και γνώριμο συγχρόνως ... κάτι περίεργο και μυστικιστικό ... αυτό το όνομα είναι: Θιβέτ !

Aναζητώντας κανείς τη «Στέγη του Κόσμου», όπως αποκαλείται το Θιβέτ, θα βρεθεί σε δρόμους που ανεβαίνουν μέχρι και τα 6.000 μέτρα ύψος για να φτάσει σε μια πραγματικά μοναδική στον κόσμο περιοχή, που οποία περιβάλλεται από οροσειρές που φτάνουν τα 9.000 μέτρα ύψος και που μονίμως είναι καρφωμένες στον ουρανό, όπου το λευκό του χιονιού ενώνεται με το λευκό των σύννεφων, κάτι πολύ δύσκολο να κατανοηθεί για κάποιον που δεν έχει πάει σε ψηλές χιονοσκέπαστες κορφές. Το εκπληκτικότερο είναι ότι, σύμφωνα με κάποιους γεωλόγους, το υπίεδο του Θιβέτ κάποτε ήταν θάλασσα!

Οι άνθρωποι αυτού του τόπου -περίου δύο εκατομμύρια- από τη στιγμή της γέννησής τους βρίσκονται στο έλεος των δυνάμεων της φύσης, μιας Φύσης σκληρής και απρόβλεπτης στις απότομες αλλαγές ήλιου-βροχής, χιονοθυελών, παγοθυελών ή κατολισθήσεων. Έτσι σε γενικές γραμμές, πικαθημερινή ζωή αυτών των ανθρώπων ακολουθεί τους ρυθμούς της φύσης που έχουν μάθει να τη διαβάζουν και να προβλέπουν τις αλλαγές της.

Δεν πρόκειται σ' αυτό το μικρό άρθρο να περιγράψουμε το κοσμικό Θιβέτ, αλλά να εισχωρήσουμε στο εσωτερικό Θιβέτ, όπως εισχώρησαν τα στοιχεία αυτής της έντονης Φύσης στην καθημερινή ζωή αυτών των ανθρώπων και που χωρίς αυτήν την εισχώρηση, εμείς δε θα μπορούσαμε να καταλάβουμε το φαινομενικό παραλογισμό της επιλογής αυτού του τόπου για ανθρώπινη κατοικία, αν δεν υπήρχε μια εσωτερική φιλοσοφία, δηλαδή μια ανώτερη δικαιολογία. Αυτοί οι άνθρωποι δε θα μπορούσαν και δε θα ήθελαν να ζήσουν σ' έναν τέτοιο αφιλόξενο τόπο, εκτός κι αν δεν είναι κοινοί θνητοί. Το σίγουρο πάντως είναι ότι, τουλάχιστον, δεν είναι κοινοί επειδή μοιάζουν με τους καλύτερους αθλητές μας, με τη διαφορά ότι οι θιβετανοί καθημερινά διατηρούν τις καλύτερες επιδόσεις τους, καθώς επίσης ότι δεν υπάρχει κανείς για να τους ζητώ κραυγάζει: «Αποτραβήξου από τον ήλιο στη σκιά, για ν' αφήσεις θέση περισσότερη στους άλλους».

Και το σημαντικότερο... δεν το κάνουν για τον εαυτό τους, δεν ζουν για τον εαυτό τους!

«Ο Ουρανός είναι αιώνιος και η Γη διαρκής. Γιατί; Δεν ζουν για τον εαυτό τους κι έτσι ζουν για πολύ».

Όπως συμβαίνει δηλαδή με τους αγωνιστές, γράφουν και γράφονται στην ιστορία.

Εμβαθύνοντας λοιπόν στη Θιβετιανή δοξασία, καταλαβαίνουμε πως χωρίς αυτήν την ανώτερη Φιλοσοφία Ζωής, (θεωρητική και πρακτική) σε τέτοιες συνθήκες διαβίωσης, δεν θα μπορούσε να υπερνικηθεί η ανθρώπινη ύπαρξη και χωρίς αυτήν τη νίκη στον κατώτερο εαυτό, το πνευματικό Άτομο δεν αφυπνίζεται.

Το φιλοσοφικό μυστικό του Θιβέτ λοιπόν βρίσκεται σ' εκείνη την Διδασκαλία που μιλά για τρεις θεμελιώδεις Αρχές που εκδηλώνεται η Φύση σε όλη την μεγαλοπρέπεια και που αυτές οι ίδιες Αρχές, με διαφορετικά ονόματα, συναντώνται στη φιλοσοφία όλων των μυπτικών φιλοσόφων και Πολιτισμών.

Αυτές οι τρεις Αρχές είναι: ο Μακρόκοσμος (Ουρανός), ο Μικρόκοσμος (Γη) και ο Άνθρωπος.

Οι έννοιες **Κι, Σάρα και Μπάντυκαν** σύμφωνα με την μετάφραση του Κόρβιν - Κρασίνσκι:

Κι, είναι «η Λογική (ΛΟΓΟΣ) που διαπερνά και σπρίζει το Σύμπαν».

Σάρα, είναι «η Αρχή που κατέχει τον κόσμο και κινεί κάθε δραστηριότητα»

Μπάντυκαν είναι «η Αρχή της Παθητικότητας», είναι η Ύλη.

Μοναχός στην Ποτάλα πηγάδια σαλπίζει με μια πελώρια σάλπιγγα για να εκδιώξει τους δαιμόνες.

Η ιστορία πλέκεται από πρωικές πράξεις όπως ήδη είπαμε, και καθώς οι μεγαλύτερες ανακαλύψεις γίνονταν πάντοτε από πραγματικά μεγάλους ανθρώπους, έτσι η μεγαλύτερη αυθεντία των τελευταίων αιώνων στον χώρο του Εσωτερισμού, η Έλενα Πέτροβνα Μπλαβάτσκη, στο διάσπομα 1856 – 1870 επισκέφθηκε (με τα μέσα της εποχής) το Θιβέτ τρεις φορές και μέσω αυτής της τότε νεαρής Φιλοσόφου, ανακαλύφθηκε το πιο απόκρυφο Θιβέτ καθώς σ' αυτόν τον τόπο, όχι τυχαία, φυλασσόταν ένας θησαυρός, ίσως το πιο αρχαίο Βιβλίο στο οποίο κρύβονταν τρομερά μυστικά.

Στη «Μυστική Δοξασία» της Μπλαβάτσκη εξηγείται:

«Η αποκαλυμμένη Ισίδα» αρχίζει με την ανα-

φορά σε ένα «αρχαίο βιβλίο». Αυτό το βιβλίο είναι η πρώτη πηγή, το αυθεντικό πρωτότυπο βάσει του οποίου δημιουργήθηκαν πολλοί απ' τους τόμους του Κιου-τι ...

Είναι γραμμένο σε Σενζάρ, τη μυστική μυητική γλώσσα. Οι θεϊκές υπάρξεις το υπαγόρευσαν στους Γιους του Φωτός στην κεντρική Ασία, κατά την αρχή της δικής μας πέμπτης φυλής. Υπήρχαν καιροί που τη Σενζάρ την γνώριζαν όλοι οι μύστες και που οι πρόγονοι των Τολτέκων την καταλάβαιναν τόσο καλά, όπως και οι καμένοι κάτοικοι της Ατλαντίδας (Τέταρτη Φυλή), οι οποίοι με την σειρά τους την πήραν από τους σοφούς της τρίτης φυλής. Οι Μανού την κληρονόμησαν από τους Ντέβα της δεύτερης και πρώτης φυλής».

Απομνημόνευσε με ακρίβεια δύο βιβλία από τη «Στάντζα των Ντζάν» (Στάντζα: Λόγοι των Ντζάν: από την σανσκριτική λέξη

«Ντιάνα» που σημαίνει Στοκασμός). Αργότερα κατέγραψε αυτά τα βιβλία, που αποτελούν τον κεντρικό κορμό του τεράστιου έφου της «Μυστική Δοξασία» και τα έκδωσε χωριστά.

Οι «Στάντζα των Ντζάν» που μετέφρασε ο Ε. Π. Μπλαβάτσκη, αποτελούν ένα πολύ μικρό μέρος μιας σειράς βιβλίων με τον τίτλο «Κιούτι», τα οποία είναι γραμμένα πάνω σε φύλλα φοινικιάς, που με κάποια άγνωστη τεχνική (αληχυμική;) έχουν γίνει άφθαρτα και καριά γνωστή δύναμη (νερό, οξέα, αέρας, φωτιά, κλπ) δεν μπορεί να τα κάταστρέψει. Είναι γραμμένα σε μια πολύ αρχαία γλώσσα, την Σενζάρ. Πρόκειται για μια ιερογλυφική γλώσσα που διατηρείται ακόμα σε μερικές αδελφότητες.

Αν συνειδητοποιούμε την αυθεντικότητα αλλά και το βάθος αυτών των γραπτών, τότε, μόνο και μόνο με την σκέψη ότι έχουμε τη δυνατότητα να διαβάσουμε αυτά τα έργα που τόσο γενναιόδωρα μας προσέφεραν τον καρπό τόσο μεγάλων μόχθων, δεν θα φανεί έξυπνο ν' αφήσουμε να πάνε χαμένα.

Το πρώτο βιβλίο από την «Στάντζα των Ντζάν» αναφέρεται στην **Κοσμογένεσην**.

Θυμίζει την Αριθμοσοφία του Πυθαγόρα, μεταξύ άλλων αρχαίων Δοξασιών και, όπως προαναφέραμε, οι ίδιες Γνώσεις ήταν κοινές σε όλους τους μεγάλους Μύστες.

Η πρώτη Στάντζα, μας περιγράφει (με συμβολικές εικόνες) τη διαδικασία εκδήλωσης (Μανβάνταρα) της πανταχού παρούσας, αιώνιας, απεριόριστης και αμετάβλητης ΑΡΧΗΣ (ΜΑΧΑΠΟΥΡΟΥΣΑ = ΠΑΤΕΡΑΣ) που εισχωρεί μέσα στην ΑΠΟΛΥΤΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ (ΜΟΥΛΑΠΡΑΚΡΙΤΙ = ΜΗΤΕΡΑ) και από την ένωση αυτών των Απόλυτων Αρχών, γεννιέται το Σύμπαν (το Σώμα του ΠΑΝΤΟΣ). Μετά από μια μεγάλη διάρκεια ΖΩΗΣ, θα αρχίσει η αντίστροφη μέτρηση για να επιστρέψει στην πρωταρχική, ανεκδήλωτη κατάσταση (ΠΡΑΛΑΓΙΑ = ΥΠΝΟΣ).

Το δεύτερο, ασχολείται με την **Ανθρωπογένεσην**. Σχετικά με την εξέλιξη του ανθρώπου, οι θέσεις της Μυστικής Δοξασίας συγκρούονται τόσο με τη σύγχρονη επιστήμη όσο και με τα σύγχρονα θρησκευτικά δόγματα. Ο «μεταφυσικός» ή υπερβολικός ίσως χαρακτήρας αυτών των διδασκαλιών, αν και συμβολικός, είναι τόσο πολύ αντίθετος με το κενό γράμμα της Βίβλου ή με τις θέσεις της επίσημης Επιστήμης, ώστε να προκαλεί μια σκανδαλώδη άρνηση εκ μέρους των σπηλεινών

Ε.Π. Μπλαβάτσκη

«Ειδημόνων-Αρχόντων». Από την άλλη πλευρά, οι σχετικοί με τον Εσωτερισμό, γνωρίζουν ότι αυτές οι Διδασκαλίες πρέπει να είναι σωστές γιατί πρώτον είναι οι πιο λογικές και δεύτερον διευθετούν όλες τις δυσκολίες που προκύπτουν, δίνοντας πραγματικές απαντήσεις.

1^η Θέση: μας λέει ότι ο άνθρωπος πρώτα είναι Πνεύμα και μετά 'Υλη και ότι στο σύνολό του είναι επταπλός, δηλαδή ότι εκτός από το υλικό σώμα έχει άλλα έξι «σώματα».

Ότι στη διαδικασία της γέννησής του, πρώτα αποκτά ψυχή (αστρικό σώμα) και μετά ντύνεται με υλικό σώμα, το οποίο είναι αντίγραφο του αστρικού.

Ότι π ψυχή περνάει από διαδοχικές ενσαρκώσεις – εκσαρκώσεις (μετενσάρκωση) με σκοπό την ατομικοποίηση της κάθε ανθρώπινης ψυχής, που συνεπάγεται και την απέλευθερωσή της από το Κάρμα.

2^η Θέση: μας μιλάει για την ταυτόχρονη εξέλιξη επτά ανθρώπινων φυλών, στις επτά πε-

ριοχές (Μπαλόνια) των τεσσάρων επιπέδων του πλανήτη (στα μάτια του αμύπτου, όπως τα σώματα του ανθρώπου, έτσι και τα επίπεδα της Γης είναι αόρατα).

3^η Θέση: ότι ο άνθρωπος από την εμφάνισή του πάνω στον πλανήτη, είναι προγενέστερος από κάθε άλλο θηλαστικό. (*Σ' αυτό συμφωνούν οι τελευταίες μετρήσεις χρονολόγησης του ανθρώπινου DNA και δηλώνουν ότι είναι προγενέστερο απ' αυτό των ανθρωποειδών πιθήκων)

Επίσης, ότι η «πλικία» του ανθρώπου είναι κατά πολύ αρχαιότερη (18.000.000 χρόνια πριν) και ο πολιτισμένος άνθρωπος επίσης είναι κατά πολύ αρχαιότερος.

4^η Θέση: Ότι οι πρώτοι Οδηγοί - βασιλιάδες των ανθρώπων ήταν ενσαρκωμένοι Θεοί.

Φεύγοντας από αυτήν τη σύντομη αναφορά των «Στάντζα των Ντζιάν» θα καταπιαστούμε με το «Βιβλίο των Χρυσών Κανόνων», τα πρωτότυπα των οποίων είναι χαραγμένα πά-

νω σε ορθογώνιες πλάκες, ενώ αντίγραφά τους βρίσκονται πάνω σε δίσκους Όμως, πρωτότυπα και αντίγραφα φυλάσσονται μέσα στους Ναούς. Η Ε. Π. Μπλαβάτσκη μας λέει ότι αυτοί οι κανόνες έχουν ίδια προέλευση με το μεγάλο μυστικιστικό έργο που λέγεται Paramartha το οποίο είχε δοθεί στον Nagarjuna από τους Μύστες (Nagas). Η γραφή είναι συχνά στη θιβετανική γλώσσα αλλά και στην ιερατική (Σενζάρ). Λίγοι από αυτούς τους κανόνες είναι πριν από την εποχή του γνωστού Βούδα (Σιντάρτα Γκωτάμα) και οι υπόλοιποι μετά από αυτόν. Στο σύναλο είναι 90 μικρές πραγματείες από τις οποίες και πάλι η Ε. Π. Μπλαβάτσκη είχε αποστιθίσει τις 39 και κάποιες από αυτές γνωστοποίησε στους αναζητητές της Δύσης.

Τα κείμενα αυτά έχουν εκδοθεί σε ενότητες όπως:

«Η Φωνή της Σιγής», «Οι Δύο Ατραποί», «Οι Επτά Πύλες», «Φως στην Ατραπό».

«Γιατί το νοοτικό όμοιο είναι με καθρέφτη; Σκόνη μαζεύοντας, τη σκόνη καθρεφτίζει. Χρειάζεται η γλυκιά αύρα της Σοφίας της Φυχής να σκουπίσει τη σκόνη από τις πλάνες μας. Προσπάθησε, ω αρχάριε, να συγκληνέψει το νοοτικό με την Φυχή σου».

Αυτήν τη Διδασκαλία, αν και ίσως δεν τη γνωρίζουν θεωρητικά οι απλοί άνθρωποι, όπως και εμείς δεν ξέρουμε πολλά από τα πράγματα που χρησιμοποιούμε, εν τούτοις, όλοι αυτοί οι άνθρωποι είναι ζωτικά συνδεδεμένοι με αυτές τις Αρχές, αρχές που επιβεβαιώνονται τη στιγμή του θανάτου τους, καθώς δεν φοβούνται να πεθάνουν, επειδή ζησαν με αυτές και θα αμειφθούν για αυτήν την στάση. **«Στο θάνατο φαίνεται η πραγματική σχέση του ανθρώπου με τη ζωή».**

Αν μιλάμε λοιπόν για μια πραγματική Φιλοσοφία Ζωής, τότε μέσα σ' αυτήν έχει θέση και ο θάνατος, τον οποίο τόσο πολύ φοβούνται οι Δυτικοί.

«Να σαι καρτερικός ω υποψήφιε, σαν κάποιος που διαρκεί αιώνια. Οι ίσκιοι ζουν και αφανίζονται. Αυτό που μέσα σου είναι, θα ζει παντοτινά. Αυτό που μέσα σου είναι, γνωρίζει γιατί είναι η ίδια η Γνώση».

Το «Μπάρντο-Τέντολ» είναι η Βίβλος-Οδηγός, που κατανοώντας τη φιλοσοφία του κατά την διάρκεια της ζωής, ο άνθρωπος ετοιμάζεται κατάλληλα ώστε να είναι έτοιμος και άφοβος στην παρουσία του θανάτου. Με αυτόν τον τρόπο μαθαίνει να ζει ουσιαστικά και ελεύθερα χωρίς το φόβο του θανάτου.

«Δείχνε τον δρόμο, έστω και αμυδρά και χαρένος μες στο πλήθος, όπως κάνει το βραδινό άστρο για εκείνους που πορεύονται μες στο σκοτάδι».

«Να σαι υπομονετικός ω υποψήφιε, σαν κάποιος που ούτε την αποτυχία φοβάται, ούτε και την επιτυχία καιίδευει.

Κάρφωσε το βλέμμα της ψυχής σου πάνω στο αστέρι που είσαι η ακτίδα του, το φεγγοβόλο αστέρι, που λάμπει μέσα στα σκοτάδια της αιώνιας ύπαρξης, μες στις ασύνορες πεδιάδες του αγνώστου».

Βιβλιογραφία:

- «Η Φωνής της Σιγής», Ε.Π. Μπλαβάτσκη, «Θεοσοφικές Εκδόσεις»
- «Στάντζα των Ντζάν» Ε.Π. Μπλαβάτσκη, «Ερμηνηκή Βιβλιοθήκη»
- «Θιβέτ» Helmut Uhlig, Εκδόσεις «ΚΟΝΙΔΑΡΗ»
- «Ε. Π. Μπλαβάτσκη, Απομνημονεύματα» Mary K. Neff Εκδόσεις «Νέα Ακρόπολη»
- «Η Μύνση στο Θιβέτ», Αλεξάνδρα Ντάβιντ Νελ, Εκδόσεις «Πύρινος Κόσμος»
- «Τα τρία Κέντρα του Μυστηρίου» Γ.Α. Πλάνας Εκδόσεις «Νέα Ακρόπολη»
- «Η Θιβετανική Βίβλος των Νεκρών» Εκδόσεις «Πύρινος Κόσμος»
- «Φως στην Ατραπό» Μ. Κόλλινς Εκδόσεις «Πύρινος Κόσμος»

Εσωτερικοί κινητήρες της Ιστορίας

Κληματσίδας Χάρης

*Για να μπορέσουμε ν' αντιληφθούμε και να εξετάσουμε σφαιρικά την ανθρώπινη ιστορία οφείλουμε να κάνουμε μια ενδοσκόπηση στους παράγοντες που τη διαμορφώνουν. Αυτοί αλληλεπιδρεύουν μεταξύ τους σε έναν πολύπλοκο καθοριστικό σημασίας σύνολο. Είναι αλληλοεπηρεαζόνται και αρκετές φορές είναι καθοριστικής σημασίας ο ένας για τον άλλον.***

Βέβαια, για να κατανοήσουμε πώς επιδρούν στην Ιστορία αυτοί οι κινητήρες, πρέπει να δούμε τον τρόπο δόμησης της κάθε κοινωνίας ή έθνους καθώς και τις αλληλεπιδράσεις στο χώρο και στο χρόνο, όχι μεμονωμένα αλλά συμπλορωματικά και συγκριτικά με τα γειτονικά κράτη ή έθνη.

Οι κυριότεροι κινητήριοι μοχλοί της Ιστορίας που μπορούν να αναλυθούν ως σημαντικότεροι και καθοριστικοί, είναι οι πάρα κάτω:

α) Γεωγραφικοί

Οι γεωγραφικοί όροι από μόνοι τους δε δημιουργούν Ιστορία, όμως είναι από τους σημαντικούς παράγοντες που τη βοηθούν να δημιουργηθεί.

Ας τους εξετάσουμε λοιπόν: Τα τροπικά δάση με τα αναρίθμητα παράσιτα και τη ζέστη (που η ανάπτυξή τους ευνοείται από αυτήν) είναι εχθροί του πολιτισμού. Αντιλαμβανόμαστε ότι η δραστηριότητα των ανθρώπων θα επικεντρωθεί στην προσπάθεια της επιβίωσης και δεν θα υπάρχει θέση για τέχνη και σκέψη, πόσο μάλλον για καταγραφή της Ιστορίας. (*α)

Όπως είναι φανερό, ο σημαντικότερος παράγοντας είναι το έδαφος, διανομής από την θάλασσα ή από τη γη. Οι Έλληνες και οι Φοίνικες είχαν την ευκαιρία να ασχοληθούν με τη θάλασσα. Η μορφολογική δομή του χώρου

πήταν τέτοια που τους ωθούσε να εξαπλωθούν μέσω της θαλάσσης σε τρεις περιόδους και να δημιουργήσουν παράκτιες πόλεις, με φυσικό επακόλουθο την άνθηση του εμπορίου και την ευημερία των πόλεων που δημιουργούσαν.

β) Εθνολογικοί

Στην αρχαία ιστορία κάθε φυλής ή λαού είναι πολύ συχνό φαινόμενο η μετανάστευση και η κάθιδος φυλών στους γεωγραφικούς χώρους όπου άλλες φορές ήταν αναίμακτη και ειρηνική και άλλοτε καταστροφική. (*β1).

Η εθνολογική και κοινωνική καταγωγή, ο αθέμιτος ανταγωνισμός μεταξύ διαφόρων ανθρώπινων ομάδων και η διαφορετικότητά τους, ώθησαν την έξαρση ενός μπχανισμού που οδήγησε στο ρατσισμό διαφόρων αποχρώσεων.

Ένας κύριος παράγοντας είναι η έλλειψη μιας διαπολιτισμικής επικοινωνίας, εφόσον (ο ρατσιστής) αποδέκεται απροκάλυπτα τη διαφορά του με τους υπόλοιπους συνανθρώπους του και συνήθως επιθυμεί την εξαφάνισή τους. (*β2)

Τα τελευταία χρόνια παρακολουθούμε αρκετούς από αυτούς να επικαλούνται το όνομα του Θεού για την ευημερία και την επικράτηση του δικού τους έθνους, προβάλλοντας τους εαυτούς τους ως υπερασπιστές ανωτέρων Ιδανικών όπως της Ελευθερίας, της Δικαιοσύνης, της Ειρήνης, δίχως οι ίδιοι να μπορούν να αποδεχτούν τις έννοιες της διαφορετικότητας και της ανεκτικότητας απέναντι στα συνάθρωπά τους. (*β3)

γ) Γλωσσικοί

Από ιστορική πλευρά έχουμε τα ακόλουθα παραδείγματα: Κατά την ελληνιστική περί-

οδο, η Ελληνική υπήρξε η πρώτη οικουμενική γλώσσα, η γλώσσα του εμπορίου, των διεθνών συναλλαγών καθώς και η γλώσσα του Ευαγγελίου (*γ1) με μεγάλη πολιτισμική αξία (Kultursprache).

Κάτι ανάλογο συνέβη κατά την Περίοδο της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας με την Λατινική γλώσσα και αργότερα στην εποχή της Εξερεύνησης και της Αποικιοκρατίας με την Αγγλική, τη Γαλλική και την Ισπανική, οι οποίες είναι οι κυριότερες και οι περισσότερο ομιλούμενες γλώσσες της εποχής μας στην υφήλιο.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό γλωσσικό σημείο αναφοράς συναντούμε στον πολιτισμό των Ινδιών. (*γ2).

δ) Ρόλοι των Φύλων

Συνήθως θεωρούμε ότι μόνο το αρσενικό φύλο ήταν αυτό που διαμόρφωσε την Ιστορία. Όμως μια πιο προσεκτική μελέτη της, μας παρουσιάζει το ρόλο της γυναικας (αν και ως θεσμός στις περισσότερες κοινωνίες είναι υποβαθμισμένος) να είναι καθοριστικός στη ρόλη της Ιστορίας της ανθρωπότητας. (*δ)

Πόσο διαφορετική ροή θα είχε η Ιστορία αν στη ναυμαχία στο Άκτιο νικούσαν η Κλεοπάτρα κι ο Αντώνιος κι όχι ο Οκταβιανός; Ποια θα ήταν η μετέπειτα πορεία των πόλεων-κρατών της Μεσογείου από μια διαλυμένη από εμφύλιους πολέμους και αποδυναμωμένη Ρώμη;

Ποια θα ήταν επίσης η πορεία της Ιστορίας του Βυζαντίου αν η Θεοδώρα δεν στήριζε τον Ιουστινιανό στις δύσκολες ώρες (Στάση του Νίκα), τη στιγμή που ήταν έτοιμος να παρατησει το θρόνο του;

ε) Πολιτικοί

Υπάρχουν πολλά παραδείγματα στην Ιστορία της ανθρωπότητας που αποτέλεσαν το συνδετικό κρίκο στις ιστορικές αλλαγές της. (*ε)

Η απόφαση του Μ. Κωνσταντίνου να μεταφέρει τη έδρα της κυβέρνησης από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη (Κων/πόλη) για πολιτικούς και οικονομικούς λόγους σε συνδυασμό με την παροχή της υποστήριξης και αναγνώρισης μιας νέας θρησκείας (Χριστιανισμός), ως μια από τις επίσημες θρησκείες της Αυτοκρατορίας, είναι ένα από τα σημαντικότερα παραδείγματα.

Αυτή η πολιτική αλλαγή είχε ένα σημαντικό αποτέλεσμα: Να οριστεί ως το τελικό σημείο της αρχαίας ιστορίας συνολικώς και της αυγής μιας νέας εποχής για την ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, ως Βυζαντινή, καθώς και την επικράτηση του Χριστιανισμού ως κυριαρχη Θρησκεία στο χώρο της Δύσης γενικότερα.

Μετά από 11 αιώνες περίπου (1453 μ.Χ) στο ίδιο ακριβώς κομβικό σημείο έχουμε την πτώση της Πόλης από τον Μωάμεθ τον Β' και την επέκταση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας στη Δύση λόγω θρησκευτικών - πολιτικών εξουσιών.

Επίσης ένα άλλο παράδειγμα είναι η πολιτική απόφασης και στάση του Ιουστινιανού για το κλείσιμο των φιλοσοφικών σχολών που σηματοδότησε την έναρξη του πνευματικού Μεσαίωνα στη Δύση από τη μια πλευρά και από την άλλη, τη μεταλαμπάδευση της πνευματικής κληρονομιάς στην Ανατολή.

στ) Θρησκευτικοί

Λέγεται ότι η Θρησκεία είναι ένα συναίσθημα που δεν έλειψε σε καμία εποχή από τον άνθρωπο. (*στ1)

Είναι βέβαια αποδεδειγμένο ότι το ήθος, η δομή και η εξέλιξη της Θρησκείας έχει μονοπάτια που επιδέχονται συγκριτική μελέτη για την αντίληψη και κατανόηση της (π.χ το πέρα-

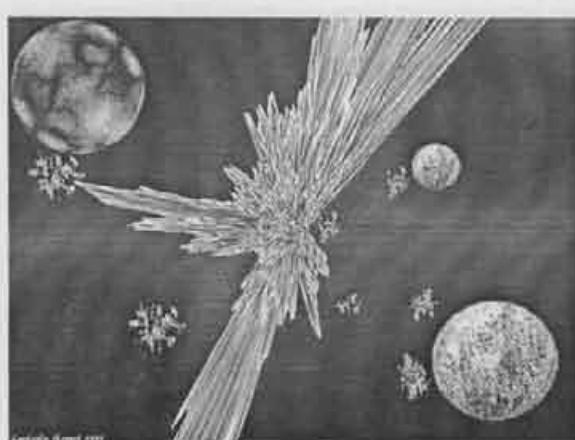
σμα από τον ανιμισμό και το τοτεμισμό στον πολυθεϊσμό και τον μονοθεϊσμό).

Οι Θρησκειολόγοι ονομάζουν τις ανατολικές θρησκείες «Θρησκείες του Αιωνίου Νόμου του Κόσμου», διότι σύμφωνα με αυτές ο κόσμος είναι αιώνιος και ανανεώνεται ακατάπαυστα ακολουθώντας κύκλους και ρυθμούς, εμφανίσεις και εξαφανίσεις.

Από την άλλη, είναι οι δυτικές θρησκείες «Της Ιστορικής Αποκαλύψεως του Θεού». Στην πλευρά αυτή έχουμε την άνοδο των τριών μεγάλων μονοθεϊστικών θρησκειών (ο Ιουδαϊσμός με την έξοδο του Μωϋσή από την Αίγυπτο, η επικράτηση και αναγνώριση του Χριστιανισμού ως επίσημη θρησκεία του Κράτους από τον Μ. Κωνσταντίνο και η άνοδος του Ισλαμισμού με τη διάδοση της διδασκαλίας από τον Μωάμεθ (ως συνέχεια των προγούμενων), που μας φανερώνουν την ύπαρξη του κόσμου κάτω από τον έλεγχο ενός πρωταρχικού Θεού, ο οποίος κυβερνά τον κόσμο με έναν τρόπο αυτόνομο, εφόσον ο ίδιος είναι ο παντοδύναμος δημιουργός όλων των άντων τα οποία δημιούργησε σε μια ορισμένη στιγμή και σε μια άλλη θα φέρει το τέλος αυτών. (*στ2)

ζ) Πολιτιστικοί

Η σύγκρουση δύο διαφορετικών ροπών είναι αναμενόμενη στην Ιστορία της Ανθρωπότητας. Για παράδειγμα στην Ρωμαϊκή αυτοκρατορία η επικράτηση του Χριστιανισμού διαδραμάτισε ουσιαστικές αλλαγές στο χώρο της Δύσης. Ένα άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η ροπή, σε πρώτη φάση της εξερεύνησης νέων εδαφών, και σε δεύτερη, η κατάκτηση και αποικιοκρατική τάση των Μεγάλων Δυνάμεων της Ευρώπης (Ισπανίας, Πορτογαλίας, Γαλλίας, Αγγλίας), που μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα κατάφεραν να κατα-

κερματίσουν και να καταστρέψουν σχεδόν ολοκληρωτικά τις πολιτιστικές και πολιτισμικές αξίες των γηγενών πολιτισμών του Νέου (.) Κόσμου (π.χ Αζτέκων, Μάγιας, Ίνκας κλπ). (*Ω

Παραπομπές:

(**) Ο Χέγκελ στο έργο του «Φιλοσοφία της Ιστορίας» εξετάζει και αναλύει την Ιστορία σε τρεις κατηγορίες:
α) Την παραδοσιακή ιστορία
β) Τη διανοητικά επεξεργασμένη
γ) Τη φιλοσοφική ιστορία

Ο Τόύνμπη στη «Σπουδή της Ιστορίας» παρουσιάζει τη μορφή της ιστορικής πείρας της ανθρώπινης φυλής, από την δημιουργία των πρώτων κοινωνιών που μετεξελίχθηκαν στους πρώιμους πολιτισμούς.

(*α) Πόσες φορές άλλωστε στο πάρελθόν οι φυσικές δυνάμεις δεν συνετέλεσαν θετικά ή αρνητικά στο να αναβαθμίσουν ή να καταστρέψουν κάποιον πολιτισμό!

Οι ξηρασίες π.χ στη Βαβυλώνα ή τη Νινεύη αποδεκάτισαν μεγάλους πληθυσμούς πόλεων, από την άλλη πλευρά οι πλημμύρες των μεγάλων ποταμών όταν αυτές έγιναν ελεγχόμενες και προβλέψιμες (π.χ η πλημμύρα του Νείλου στην αρχαία Αίγυπτο, τα αρδευτικά έργα στη Σουμερία όπου το έδαφος καθίσταται γόνιμο από τις επήσιες πλημμύρες του Τίγρη και του Ευφράτη καθώς και η μεταφορά εμπορευμάτων με πλωτά μέσα) βοήθησαν να αναπτυχθούν και να ευημερήσουν οι άνθρωποι σ' αυτούς τους πολιτισμούς.

Αρνητικά αποτελέσματα έχουμε επίσης όταν υπάρχει εξασθένιση του εδάφους και μεταβολές κλιματολογικών συνθηκών (αύξηση της έκτασης της ερήμου, αύξηση της θερμοκρασίας στην Αφρική και την κεντρική Ασία), καθώς και οι διαχωριστικές γραμμές των Οροσειρών που συντελούν κυρίως στην απομόνωση και στη δυσκολία επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων.

(*β1) Στον Ελλαδικό χώρο έχουμε τους Μινώιτες, τα προελληνικά φύλα π.χ τους Πελασγούς και την εισβολή στο χώρο αυτό σε διαφορετικές χρονολογικές περιόδους από τους Αχαιούς και τους Δωριείς.

Έχουμε επίσης την εισβολή των Αρείων και τον παραγκωνισμό των Δραβίδων στις νότιες περιοχές της Ινδίας.

Τον πολιτισμό των Σουμέριων που άκμασαν με τη δική τους φυλετική ταυτότητα, αν και τα σύνορα τους απειλούνταν συνεχώς από τα απυπτικά φύλα (Ακκάδες, Ελαμίτες, Ασύριους, Μῆδους).

(*β2) Ο ρατσισμός συγγενεύει με την ξενοφοβία και τον εθνοκεντρισμό. Ο ρατσιστής δεν είναι απλώς δύσπιστος στο ένα ή το άλλο επιχείρημα.

Απορρίπτει την ίδια τη χρήση του λόγου και δεν δέχεται να υποβάλει σε κριτική συζήτηση τις προκαταλήψεις του. Θεωρεί, για παράδειγμα, τη δική του φυλή ανώτερη από όλες τις άλλες. Διυτικώς πρόκειται για μια πίστη και οχι για μια γνώση.

Τα κρούσματα περί ανώτερης Φυλής είναι νωπά στη σύγχρονη ιστορία με την άναδο του Ναζισμού, θεωρώντας τη δική τους Φυλή ως ανώτερη (πνευματικά και σωματικά) σε σχέση με τις υπόλοιπες.

(*β3) Πόσο οξύμαρο είναι να ακούμε από τα στόματα των ανθρώπων: «Με τη βοήθεια του Θεού το έθνος μας θα πατάξει την τρομοκρατία (In God we trust-Τζ. Μπουζ)», «Με τη δύναμη του Θεού θα νικήσουμε ή ο Ιερός Πόλεμος είναι ο δρόμος μας (Τζιχάντ-Οσάμα Μπιν Λάντεν)». Αυτά διαμορφώνουν και γράφουν, ίσως με τα πιο μελανά χρώματα, τη σύγχρονη ιστορία και στο τέλος αυτοσποκαλούνται ως οι μοναδικοί θεματοφύλακές της.

(*γ1) Η Παλαιότερη διαθήκη μεταφράστηκε στην Ελληνική από τους Εβδομήκοντα για τις ανάγκες των Ιουδαϊκών Κοινωνήτων της Ανατολής, οι οποίες ήταν ελληνόφωνες εκείνη την περίοδο, καθώς και η Καινή Διαθήκη, η υμνογραφία και το φιλοσοφικό υπόβαθρο, που τους έδωσαν οι Πατέρες της Εκκλησίας

(*γ2) Από τη μια πλευρά έχουμε την οικογένεια των Δραβίδικων γλωσσών, που ακόμα και σήμερα είναι περίπου 23 οι οποίες μιλιούνται στη Νότια Ασία. Οι πιο γνωστές γλώσσες από αυτές είναι οι Ταμίλ, Κουρούχ, Τουλού, Μαλαγιάλαμ, Γκοντί, Τελούγκου, Η Ταμίλ έχει τη μεγαλύτερη γεωγραφική εξάπλωση που συγκρίνεται μόνο με τη Σανσκριτική. Μολονότι στους νεωτερους χρόνους οι δραβίδικες γλώσσες βρίσκονται κυρίως στη Νότια Ινδία, έχει αποδειχτεί ότι παλαιότερα ήταν ευρύτερα διαδεδομένες.

Όμως με την πάροδο των αιώνων οι δραβίδικες γλώσσες παραγκωνίστηκαν από την είσοδο και τη γλώσσα των Ινδοαρείων που ήταν η σανσκριτική, (που μαζί με την αρχαία

ελληνική και τη λατινική θεωρούνται οι αρχαιότερες και οι πιο ανεπτυγμένες από την ομάδα των ινδοευρωπαϊκών γλωσσών).

Τα αρχαιότερα κείμενα λογοτεχνικής μορφής στα σανακριτικά ήταν οι ιεροί ύμνοι γνωστοί ως Βέδες περίπου στο 1.400 π.Χ. Επίσης αναπτύχθηκαν σχόλια των Βεδών σε πεζό λόγο όπως οι Αρανάκας, οι Βραχιάνες, οι Ουπανισάντ, καθώς και τα μεγάλα ἐπη Μαχαρπάτα, Μπαγκαβάτ Γκίτα και Ραμαγιάνα, δινοντας διαχρονικά κείμενα στην πορεία της Ιστορίας.

(*) Δ Στη μπτριαρχική κοινωνία της Μινωικής Κρήτης η θέση της γυναικάς ήταν σεβαστή. Συμμετείχαν σε δημόσιες γιορτές και σε διάφορες άλλες εκδηλώσεις και κυκλοφορούσαν ελεύθερα.

Πολλά από αυτά τα χαρακτηριστικά ήθη εκείνης της εποχής τα συναντάμε και στην αρχαία Σπάρτη. Συμμετοχή στα κοινά, υψηλό ήθος, γενναιότητα, ακίνητη περιουσία σε αντίθεση με το ρόλο της γυναικάς στην πόλη της Αθήνας που ήταν αρκετά υποβαθμισμένος.

Οι Αμαζόνες επίσης γαλουχήθηκαν με την ίδεα του πολέμου και υπηρετούσαν υποχρεωτικά στο στρατό για μια προκαθορισμένη περίοδο και έμεναν παρθένες. Όταν τελείωνε αυτή η θητεία παντρεύονταν, αλλά κρατούσαν τα πνίγια όλων των δημόσιων υποθεσεων ενώ οι σύζυγοι ασχολούνταν με το σπίτι.

Ακόμη ως παράδειγμα, συναντάμε στο θρόνο της Ασσυρίας (8ο & 7ο αιώνα π.Χ.) τη Σεμίραμις και τη Νιτωκρη, δύο γυναικες με σημαντικά πολεμικά και ειρηνικά έργα στη διακύβερνηση του Ασσυριακού κράτους.

Επίσης τη Χατσεψούτ στην αρχαία Αίγυπτο, που κυβέρνησε το κράτος για 20 χρόνια με εκπληκτική ευφύΐα και οργάνωση.

(*) Ε Η διαδοχή των Πολιτευμάτων στα κράτη, σε σκέση με τους υπόλοιπους παράγοντες διαμόρφωσης, συντελούν ουσιαστικά στις αλλαγές της: Βασιλεία, Μοναρχία, Τυραννία, Ολιγαρχία, Δημοκρατία.

(*) ΣΤ 1 Ο Πλούταρχος έγραψε: «Μπορεί να βρεις πολιτείες δίκως κάστρα, χωρίς να ξέρουν γράμματα, χωρίς βασιλιάδες. Άλλα ποτέ δεν θα βρεις πολιτεία που να μην έχει ιερά και θεούς».

(Πλούταρχος: Προς Κολώτη) Η ιστορία των διαφόρων θρησκειών μάς διδάσκει ότι υπάρχουν χαρακτηριστικές διαφορές ανάλογα με τις γεωγραφικές και κοινωνικές συνθήκες π.χ. η αυστραλιανή μυθολογία ασκολείται με τα έθιμα των Ταμπού, η μυθολογία των Ζουλού με τη λατρεία των νεκρών κλπ.

(*) ΣΤ 2 Ο Σπένγκλερ στο δίτομο έργο του «Η παρακμή της Δύστης» συγκρίνοντας διαφορετικούς πολιτισμούς προλέγει τον αφανισμό που πρόκειται να συμβεί στον ευρωπαϊκό πολιτισμό θεωρώντας την θρησκεία αναπόσπαστο κομμάτι που διακοσμεί τον κάθε πολιτισμό στην περίοδο της ακμής του αλλά παράλληλα είναι έκεινη που αμβλύνει το συναίσθημα της καταστροφής όλων όσων υπάρχουν στον κόσμο, (παραπρώντας τις αλλαγές που έρχονται ανάμεσα στις συγκρούσεις των Ιερατείων) έχοντας αντίκτυπο στην ιστορική εξέλιξη ενός λαού ή και ολόκληρου του πολιτισμού.

(*) Ζ Όταν η άνθρωποι στην πλειοψηφία τους μπορέσουν να ανεκτούν, να συμβιώσουν, να κατανοήσουν την ποικιλομορφία και τη διαφορετικότητα μέσα από την κουλτούρα και την τέχνη τότε θα χαραχτεί ο δρόμος της Ιστορίας για ένα καλύτερο αύριο υμνώντας την αγάπη. Διότι η τέχνη έχει ως σκοπό τη διέγερση του συναισθήματος και είναι κοινωνικό φαινόμενο. Στην αληθινή τέχνη αυτές οι συνιστώσες πθικοποιούν τον άνθρωπο ανεβάζοντάς τον σε διαρκώς υψηλότερα επίπεδα συνείδησης του Κόσμου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Εγκυλοπαίδεια ΠΑΠΥΡΟΣ ΛΑΡΟΥΣ ΜΠΡΙΤΑΝΝΙΚΑ (Τ. 35)
Φιλοσοφία της Ιστορίας, Γ. Χέγκελ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΔΗΣ
Σπουδή της Ιστορίας, Αρνολντ Τόμπινπρ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΦΟΙ ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΙ & Κ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΕΑΣ
Η παρακμή της Δύστης, Ο. Σπεγκλερ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΥΠΩΘΗΤΟ
Μυθολογία της Γεωργίας, Α.Λ. ΛΕΤΣΑ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ Ιστορία του Πολιτισμού, W. Durant ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΦΟΙ ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΙ
Παγκόσμιος Ιστορία των Θρησκειών - H. Deglasenapp
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΑΘΗΝΑΪΚΗ
Συνοπτική Ιστορία της ελληνικής γλωσσας, Γ. Μπαμπινιώτη
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘΗΝΑ 1998
Αρχαίες Θρησκείες και Χριστιανισμός, Γ. Κορδάτος
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΟΥΚΟΥΜΑΝΗ
Η γυναικα στην αρχαιότητα, Θ. ΚΑΡΖΗ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ
Γενική Ιστορία της Τέχνης, S. Reinach R. Peyre - ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΙΚΑΣ
Τα πρόσωπα του Ιανού, Βογιατζόγλου Β. - ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ
Ρωμαϊκή Ιστορία-τόμος II, M. KARY - ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΙΝΩΑΣ
Εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»: «Ρατσισμός: από τη φυλή στην κουλτούρα», Αρθρό του Ν. ΔΕΜΕΡΤΖΗ - 31/12/2000

ΠΟΛΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Λεωνίδας Κολοκυθάς

Από τη Σύγχρονη στην Παραδοσιακή Πόλη

Στη σύγχρονη εποχή μας οι πόλεις εμφανίζονται ως καθαρά υλικά δημιουργήματα, που ανταποκρίνονται στις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές ανάγκες χωρίς να σχετίζονται με μια ανώτερη υπερφυσική αντίληψη της τάξης των πραγμάτων.

Ετοι η εκλογή του τόπου κατασκευής, η σύλληψη και η οργάνωση μιας σύγχρονης πολιτείας εξαρτώνται είτε από το αυθαίρετο μιας διοικητικής απόφασης, είτε από μια «ιτύχασία» δημιουργία που έχει ως συνέπεια την άναρχη πολεοδομία, ένα συνοθήλευμα χαοτικών και ανομοιόμορφων ή καθαρά τεχνικών στοιχείων μέσα στα οποία ο άνθρωπος αισθάνεται «αλλοτριωμένος» και στερημένος απ' οτιδήποτε του συνδέει με μια τάξη πνευματικά και πραγματικά ανώτερη.

Το φαινόμενο αυτό, απόρροια της παρακμής του παραδοσιακού πνεύματος στη Δύση, οδηγεί στην ανάπτυξη των παραγόντων της ανισορροπίας, της εσωτερικής και εξωτερικής αταξίας, που καταλήγουν τελικά σε μία διαδικασία εσωστρέφειας, οπισθοδρόμησης και αποπνευματοποίησης του σύγχρονου ανθρώπου, ενταγμένης στο γενικότερο πλαίσιο μιας υλιστικής αντίληψης του σύμπαντος.

Τα πράγματα όμως δεν ήταν πάντοτε έτσι. Στην αρχέγονη παράδοση η απεικόνιση του κόσμου, η παραδοσιακή πόλη, καθρεφτίζει ολόκληρο το σύμπαν, του οποίου αποτελεί σμίκρυνση, καθώς τοποθετείται σ' ένα σημείο ισορροπίας που την κάνει τον ιδανικό «ενδιάμεσο κρίκο» ανάμεσα στον πάνω και στον κάτω κόσμο.

Γι' αυτό στην αρχαιότητα και σχεδόν μέχρι πρόσφατα, η εκλογή του τόπου ίδρυσης μιας πόλης υπάκουε σε προϋποθέσεις

εσωτερικής γνώσης, ανάμεσα στις οποίες μπορούμε να αναφέρουμε την «ευνοϊκή» όψη του ζωδιακού ουρανού, δεδομένου ότι η πόλη, όπως και ο άνθρωπος, συνδεόταν με τον ουράνιο κόσμο, καθώς επίσης και την εφαρμογή ορισμένων στοιχείων της ιερής Γεωγραφίας που συνέδεαν την πόλη με τον υπόγειο κόσμο και τη μπτέρα γη.

Η συγκέντρωση αυτών των στοιχείων είχε ανατεθεί στην εκλογή των ποντίφικων, που ήταν πρόσωπα ιερά και συγκέντρωναν όλες τις ιερατικές και βασιλικές εξουσίες. Η λέξη «ποντίφικας» (*pontifex*) είχε διπλή σημασία. Ήταν ο ιερέας (με το θρησκευτικό ρόλο) αλλά και ο κατασκευαστής των γεφυριών (*ponts*). Δηλαδή ο ενδιάμεσος κρίκος ανάμεσα στη γη και τον ουρανό, τον κόσμο της ύπαρξης και της αιωνιότητας. Στο υλικό επίπεδο τους αντιστοιχούσε το χτίσιμο της ανθρώπινης κατοικίας που ήταν ταυτόχρονα κατοικία και ναός. Γι' αυτό στην αιγυπτιακή, την ελληνική και τη ρωμαϊκή αρχαιότητα οι κτίστες ενώθηκαν σε αδελφότητες μυσταγωγικές, κάτοχοι μιας γνώσης κρυφής και ιερής που έπρεπε να μείνει προστατευμένη από τον αμύντα κόσμο. Έτσι σ' ένα επίπεδο καθαρά πνευματικό οι ρωμαίοι αυτοκράτορες και αργότερα οι πάπες πήραν τον τίτλο του «κυπέρτατου ποντίφικα» που τους έκανε θρησκευτικούς αρχηγούς, τοποθετημένους στην κορυφή της θρησκευτικής πυραμίδας και κτίστες του «ιδανικού ναού» του οποίου γινόταν ο πρώτος και ο ακρογωνιαίος λίθος.

Το Τυπικό της ίδρυσης της πόλης

Η θεμελίωση μας πόλης αντιστοιχούσε πλήρως στην τοποθέτηση του «πρώτου λίθου» και συνδεόταν με τις κατάλληλες τελετουργίες καλώντας τις προστάτιδες θεότητες. Ένα από τα τυπικά απαιτούσε να προφέρουν φωναχτά το ιερό όνομα της πόλης (π.χ. ίδρυση Ρώμης) πράγμα που είχε την ιδιότητα να δραστηριοποιεί τη δύναμη του λόγου και να ενσωματώνει την πόλη στην τάξη του σύμπαντος. Δεν είναι τυχαίο ότι η μεγαλύτερη πλειονότητα των αρχαίων πόλεων έχει σχέδιο τετράγωνο, καθώς αντιστοιχεί στον αριθμό «4» και συνδέεται με την υλοποίηση των πραγμάτων και τη φανερή όψη του σύμπαντος. Συνήθως το τείχος μιας πόλης είναι τετράγωνο, ενώ το παραδοσιακό της κέντρο είναι πάντα κυκλικό, γεγονός που αντιστοιχεί στον «τετραγωνισμό του κύκλου»,

το πέρασμα από το τετράγωνο στον κύκλο, από το υλικό επίπεδο στο πνευματικό. Με αυτόν τον τρόπο το σχέδιο μιας πόλης γίνεται ένα «μαντάλα», δηλαδή μια εικόνα του κόσμου που αντανακλά ταυτόχρονα το μικρόκοσμο και το μακρόκοσμο.

Όλες οι παραδοσιακές πόλεις στηρίζονται στο ακόλουθο μοντέλο: **Κύκλος-Κέντρο-Ομφαλός** που είναι η πηγή εκπόρευσης της δύναμης και ο σύνδεσμος με το πνευματικό ιερό. Το τετράγωνο εγγράφεται στον κύκλο ή κέντρο με βάση το χρυσό αριθμό Φ (*ρίζα του 5 + ½*) (π.χ. Ρώμη, Ιερουσαλήμ). Οι αμερικάνικοι ωστόσο πολιτισμοί ακολουθούν το κυκλικό μοντέλο, η πόλη δομείται σε ομόκεντρους

κύκλους που εκτείνονται προς τα έξω, συνήθως σε επτά επίπεδα (πιθανά Ατλάντειο μοντέλο). Και εδώ όμως ο βωμός είναι τετράγωνος. Αρχικά ορίζεται το κέντρο με βάση τον κάθετο άξονα, αυτόν που θα ενώσει τη γη με τον υποχθόνιο και τον ουράνιο κόσμο. Δηλαδή το παρελθόν με το μέλλον διαμέσου του παρόντος. Σ' αυτόν τον άξονα είναι που κινείται ο «ποντίφικας - βασιλιάς». Η πόλη εκτείνεται είτε τετραγωνικά, δηλαδή σε τετράγωνα του Φ, είτε κυκλικά με αναλογίες πάλι του χρυσού αριθμού Φ.

Το κέντρο της πόλης καθορίζεται σε σχέση με άλλα ιερά σημεία της χώρας. Έτσι δημιουργούνται τρίγωνα ή κανονικά πολύγωνα στο πλαίσιο ενός γενικότερου δικτύου διακλαδώσεων που αποτελείται από κόμβους δύναμης πάνω στη γη (π.χ. γραμμές *leys*). Πάνω στους κόμβους χτίζονται τα ιερά ανάλογα με τις ενέργειες που εκπορεύονται από τον κόμβο και τη συγκεκριμένη λειτουργία του ιερού. Η σχέ-

γαλουργήματα των αρχαίων ελλήνων», αναφέρει πολλά αντίστοιχα παραδείγματα).

Αν η πόλη πρόκειται να γίνει κέντρο αυτοκρατορίας, δηλαδή να έχει επίγεια εξουσία, χτίζεται χαμπλά στο επίπεδο της θάλασσας (π.χ. Αθήνα). Αν πρόκειται να είναι ιερό κέντρο, με μεταφυσική ή ουράνια λειτουργία, χτίζεται μακριά από τη θάλασσα, εκεί που οι γήινες ενέργειες ολισθαίνουν (π.χ. Μάτσου Γίτσου). Δύο από τα πολλά διαχρονικά παραδείγματα:

Θήβες: Η αρχέγονη πόλη

«Η Ουασέτ (Θήβες) είναι η πόλη των πόλεων. Το νερό και η γη υπήρχαν σ' αυτήν από την αρχή των καιρών. Ύστερα ξεπρόβαλε η άμμος, που έγινε το θεμέλιό της. Ύστερα ήλθε στην επιφάνεια ένας λόφος και δημιουργήθηκε ο κόσμος. Μέσα σ' αυτόν γεννήθηκε η ανθρωπότητα, που έφτιαξε όλες τις πόλεις στ' άνομά της και από τότε όλες ονομάστηκαν πο-

Ο Φαραώ ανάμεσα στους Θεούς Όροκαι Άνουβι

ση λοιπόν των τριγώνων και των αποστάσεων μεταξύ των κόμβων καθορίζουν το κέντρο δύναμης της πόλης σε σχέση με τη μορφή της. (Ο. Θ. Μανιάς στο έργο του «Τα άγνωστα μεγαλουργήματα των αρχαίων ελλήνων», αναφέρει πολλά αντίστοιχα παραδείγματα).

λιτείες, ακολουθώντας το πρότυπο της Ουασέτης,

Για την πραγματική χρονολογία της ίδρυσης των Θηβών δεν έμενε σκεδόν τίποτα, πέρα από το γεγονός ότι για την κατασκευή της υιοθετήθηκε ένα σχέδιο τετράγωνο, σαν σκακιέρα, που φαίνεται ακόμη και στις μέρες μας.

Ο ναός για την αιγυπτιακή αρχαιότητα είναι ένα κέντρο πρωταρχικό όπου συγκεντρώνονται όλες οι πλευρές της ζωής, υλικές και πνευματικές, τόπος συντέλεσης των Μυστηρίων, περιέχοντας μέσα του τις αναλογίες του όλου, τους αρμονικούς νόμους του μικρόκοσμου και του μακρόκοσμου. Το ιερό είναι ταυτόχρονα ναός του Θεού και ναός του ανθρώπου, προνομιούχος χώρος επαφής ανάμεσα στον κόσμο του σύμπαντος και τον κόσμο της γης. Αυτήν την ταύτιση του ναού με το ανθρώπινο σώμα την έχει υπογραμμίσει ο αιγυπτιολόγος **ΣΒΑΛΛΕΡ ντε Λούμπιτς**, γιατί δεν είναι δυνατό να αποκόψουμε τον ανθρωπο από το τέλειο έργο της ανθρώπινης ευφυΐας, που είναι ένας ναός κατ' εικόνα του ουρανού. Ο ναός βρίσκεται μέσα στον ανθρωπο, με την έννοια ότι ο ανθρωπος είναι ο ναός του φυσικού έργου, όπως ακριβώς ο ναός ως ανθρώπινο έργο δεν μπορεί να είναι παρά εικόνα του ανθρώπου.

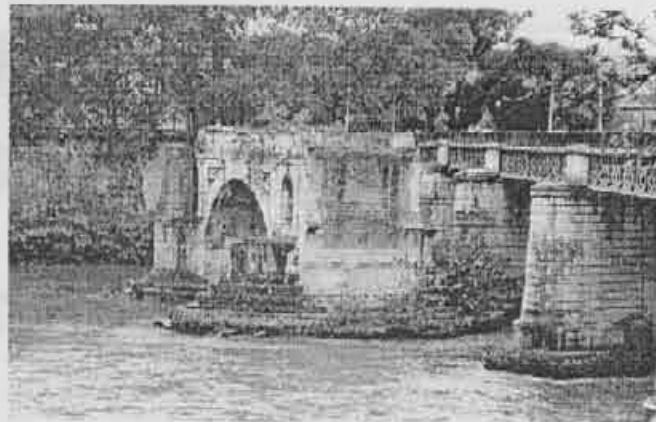
Ας μην ξενάμε το ινδικό τελετουργικό κατασκευής ναών, κατά το οποίο ο κατασκευαστής θα υποφέρει σωματικά αν κάνει λάθος στην αρμονία κατασκευής του ναού και θα υποφέρει συγκεκριμένα στο μέρος του σώματος του που αντιστοιχεί στο κακοφτιαγμένο ή βεβηλωμένο τμήμα του ναού.

Η ταύτιση του ναού με το ανθρώπινο σώμα εκφράζεται άμεσα στο ναό του Λούξορ. Αυτή η ένωση εμφανίζεται καθαρά όταν σχεδιάσουμε το πλάνο αυτού του αρχιτεκτονικού συνόλου προβάλλοντας πάνω του εικόνα του ανθρώπου (σχ. 1). Η είσοδος του ναού του Αμένοφι του 3ου αντιστοιχεί στο γόνατο του ανθρώπου (σημείο Α), ενώ ο ίδιος ο ναός τέμνει το ανθρώπινο σχήμα στο επίπεδο του γεννητικού οργάνου (σημείο C). Από εκεί το αρχικό ιερό κείμενο μας παραπέμπει στην καρδιά (σημείο D=Άγιο των Αγίων). Βλέπουμε πολύ καθαρά στο επίπεδο διαχωρισμού κάθε αίθουσας τη διαφοροποίηση των τεσσάρων επιπέδων μέσα στον ανθρωπο (κεφάλι = νοητικό, καρδιά = συναισθήματα, κοιλιά = ψυχή, πόδια = κινητικό σύστημα).

Ρώμη: η αιώνια πόλη

Στην ίδρυση της Ρώμης βρίσκουμε μια ολόκληρη σειρά από μαγικές πρακτικές που είναι σε θέση να επικυρώσουν την παραδοσιακή σημασία της τοποθεσίας της αιώνιας πόλης, που χτίστηκε πάνω σε 7 λόφους (ως αντανάκλαση των αστεριών της Μεγάλης Άρκτου). Οι Λατίνοι συγγραφείς **Κάτων** και **Σέρβιος** αναφέρουν: «Ο Ρωμύλος (μυημένος στην ανώτερη γνώση που τον κάνει ταυτόχρονα πολεμιστή και ιδρυτή ενός πολιτισμού) θα προσφέρει μια θυσία, θα ανάψει την τελετουργική πυρά, θα σκάψει ένα όρυγμα με κυκλική μορφή που θα το ονομαστεί *mundus* και θα ρίξει μέσα του μια χούφτα χώμα, συνδέοντας έτσι συμβολικά τους μελλοντικούς κατοίκους της τοποθεσίας της Ρώμης με τους πατέρες του εδάφους αυτού που θα γίνει πατρίδα τους (*In Terra Patrum*)».

Ο **Πλούταρχος** μας περιγράφει με τη σειρά του την ίδρυση της Ρώμης: «...Έριξαν μέσα τους πρώτους καρπούς των αυρών. Στο τέλος ο καθένας έριξε μια χούφτα χώμα από τη χώρα απ' όπου ήρθε, μετά τα ανακάτεψαν όλα μαζί. Έδωσαν στο όρυγμα αυτό και σε ολόκληρο το σύμπαν το όνομα *mundus*. Κατόπιν σκεδίασαν γύρω από το όρυγμα, σε μορφή κύκλου, το τείχος της πόλης. Ο θεμελιώτης, βάζοντας ένα χάλκινο *uví* σ' ένα άροτρο, δένει σ' αυτό ένα βόδι και μια αγελάδα και χαράζει μόνος του πάνω στη σκεδίασμένη γραμμή ένα βαθύ αυλάκι. Τον ακολουθούν άνθρωποι που φροντίζουν να ρίχνουν μέσα στο τείχος όλο το χώμα που ξεσπάνει το αλέτρι και να μην αφήνουν τίποτα απ' έξω. Η χαραγμένη γραμμή δείχνει το περίγραμμα των τειχών...» Αυτές οι γραμμές του Πλουτάρχου μας δείχνουν με τρόπο θαυμαστό την αξία που έδιναν οι αρχαίοι στο συμβολισμό του «Κέντρου», το ταύτιζαν με την πόλη κι έτσι αποτελούσε το προνομιακό σημείο επαφής ανάμε-

σα σε αυτές τις τρεις συμπαντικές περιοχές, που εικονίζονται αντίστοιχα με τον ουρανό, τη γη και τον Άδη.

Το τετράγωνο θεωρήθηκε πάντοτε σύμβολο θεμελιακό και συχνά συνδυάζεται με τον κύκλο. Έτσι η Ρώμη είναι ταυτόχρονα κυκλική (*mundus*) και τετράγωνη, αναπαράσταση του «τετραγωνισμού του κύκλου» (της τελειότητας). Το *mundus* είναι το κέντρο που συνδέει την πόλη με τον κόσμο των πνευμάτων ενώ το τετράγωνο αναπαριστά τον πρώτο θεμέλιο λίθο μιας πόλης, τον ακρογωνιαίο λίθο. Όσο για το μαγικό τετράγωνο με το ιερό όνομά της (που συνδέεται με αυτό που βρέθηκε στην Πομπηία στο δρόμο των μυημένων) συμβολίζει την απόκρυφη εξουσία, την έννοια του μυστικού και συνδέει μυστικιστικά τη Ρώμη με την Αφροδίτη (Amor).

R	O	M	A
O	I	I	M
M	I	I	O
A	M	O	R

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- «Μαγικές Πόλεις» – Jean Michel Angebert
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΣΤΕΡΙ 1980
- «Νέα Ανθρωπολογία», Fernand Schwarz,
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ
- «Τα άγνωστα μεγαλουργήματα των αρχαίων Ελλήνων», Θ. Μανιάς
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΠΥΡΙΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
- «Ιερή Γεωμετρία»- Δ. Ευάγγελοπουλός
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΡΧΕΤΥΠΟ
- «Γαία», ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΑΡΧΕΤΥΠΟ

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

“Η έξυπνη Καρδιά”

www.esoterica.gr

Graham Brown

Στο τέλος του 20ου αιώνα παραπρόθικε μια απαράμιλλη έξαρση μελετών για τα συναισθήματα, το έως τότε ανεξερεύνητο πεδίο, επειδή ο ρόλος των συναισθημάτων στο νοπτικό επίπεδο είχε υποτιμηθεί από την αναγωγική προσέγγιση της επιστήμης. Υπήρχε μια εποχή που το IQ θεωρείτο ως ο βασικός συντελεστής επιτυχίας στη ζωή, αλλά κατά την τελευταία δεκαετία ο ψυχολόγος Daniel Goleman υποστήριζε ότι η συναισθηματική νοημοσύνη, ή ΕΙ, είναι πιο σημαντική.

“Είναι μόνο η καρδιά που μπορεί να δει τα αληθή, η ουσία δεν είναι ορατή στο γυμνό ματί”

Antoine de Saint-Exupéry

Προσποθεί να εξηγήσει γιατί τόσοι άνθρωποι με υψηλό IQ καταλήγουν να εργάζονται για ανθρώπους με μέτριο IQ και σχολιάζει ότι η απήκνηση του βιβλίου του «Συναισθηματική Νοημοσύνη» μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι «επιβεβαιώνει την άποψη ότι οι άνθρωποι μπορούν να είναι έξυπνοι με κατά κάποιον τρόπο ανέξαρτη από βαθμολογία IQ». Αυτή η δημοφιλής άποψη δεν αποτελεί απλώς μια περίπτωση μέσω της οποίας οι άνθρωποι που έχουν πάρει χαμπλή βαθμολογία στα τεστ μέτρησης IQ προσπαθούν να νιώσουν καλύτερα.

Γίνεται αυξανόμενα εμφανές ότι τα τεστ

δεν βαθμολογούν τις ικανότητες που μετρούν περισσότερο στη ζωή, αλλά εκτιμούν την ικανότητα να κάνεις το συγκεκριμένο τεστ. Οι κοινωνίες ορίζουν την ευφυΐα υπό το συγκεκριμένο κοινωνικό πλαίσιο: Για παράδειγμα, οι πρωτόγονες κοινωνίες εξαρτιόνται από πρακτικά προσόντα και από την εφαρμογή αυτών, ενώ οι τεχνολογικές κοινωνίες απαιτούν ικανότητες αφορημένης σκέψης, μεταδιδόμενες μέσω της επίσημης εκπαίδευσης.

Συνεπώς αυτό που ορίζεται ως ευφυΐα σε μια τεχνολογική κοινωνία αντικατοπτρίζει παράγοντες που εγγύωνται την επιτυχία στο σχολείο. Διάσημοι επιστήμονες έχουν πει ότι οι ανακαλύψεις τους αποτελούν, απλά, αποκαλύψεις των μυστικιστών του παρελθόντος. Ακόμα και ο αλαζονικά σκεπτόμενος Φρόυντ έγραψε, «όπου κι αν πάω, βρίσκω έναν ποιητή που έχει πάει εκεί πριν από εμένα». Οι ποιητές και οι μυστικιστές γνώριζαν από πόντα ότι η αληθινή ευφυΐα είναι μια ευλογία του μυαλού και της καρδιάς, της σκέψης και του αισθήματος. Και τώρα η ψυχολογία προχωρά προς έναν ορισμό τού τι μπορεί να είναι η EI (Emotional Intelligence).

Ο Goleman ορίζει την EI με τέτοιο τρόπο ώστε να συμπεριλαμβάνει αυτογνωσία, έλεγχο του παρορμητισμού, ζήλο και κινητοποίηση, εμπάθεια και κοινωνικές ικανότητες. Αυτά είναι τα προσόντα τα οποία ταυτοποιεί ως προϋποθέσεις για επιτυχία στην καριέρα και τις σχέσεις. Όμως ο δρός EI διατυπώθηκε επίσημα, για πρώτη φορά, το 1990 από τους ψυχολόγους Mayer και Salovey ως:

1) Να γνωρίζεις πώς νιώθεις, πώς νιώθουν οι άλλοι και τι πρέπει να κάνεις για αυτό.

2) Να γνωρίζεις τι σε κάνει να αισθάνεσαι καλά, τι σε κάνει να αισθάνεσαι άσχημα και πώς πας από το «καλά» στο «άσχημα».

3) Η συναισθηματική αυτογνωσία, η ευαισθησία και οι διαχειριστικές ικανότητες, οι οποίες μας βοηθούν να μεγιστοποιήσουμε την μακροπρόθεσμη ευτυχία και επιβίωσή μας.

Πιο πρόσφατα ανανέωσαν τον ορισμό τους: «**Η συναισθηματική νοημοσύνη περικλείει την ικανότητα να αντιλαμβάνεσαι με ακρίβεια, να εκτιμάς και να εκφράζεις το συναισθημα, την ικανότητα να αναδύεις και να γεννάς συναισθήματα όταν αυτά βοηθούν τη σκέψη, την ικανότητα να καταλαβαίνεις το συναισθημα και την συναισθη-**

ματική γνώση, καθώς και την ικανότητα να ελέγχεις τα συναισθήματα ώστε να προωθείς τη συναισθηματική και διανοητική ανάπτυξη».

Συναισθηματική νοημοσύνη και Yoga

Έχει ειπωθεί ότι ο ορισμός του Goleman είναι μπερδεμένος επειδή έχει συμπεριλάβει μεταβλητές που θα μπορούσαν καλύτερα να ονομαστούν «στοιχεία της προσωπικότητας» παρά στοιχεία της EI και ότι τα συμπεριλαμβανόμενα τμήματα αντικατοπτρίζουν προσωπικές προκάταληψεις και ενδιαφέροντα, τα οποία περικλείουν συγκέντρωση και ανατολική φιλοσοφία. Το βιβλίο του Goleman, όμως, περιέχει πολύ λίγες αναφορές σε αυτά τα θέματα και, λαμβάνοντας κανείς υπόψη την αποτυχία της δυτικής επιστήμης να κατανοήσει τις διεργασίες της μεταφυσικής, θα άξιζε να δει κανείς το θέμα της EI υπό την οπτική της Yoga.

Η παράδοση της yoga της Ινδίας, που αναμφισβήτητα έχει επηρεάσει ολόκληρη την Ανατολή μέσα από την απορρόφησή της στον Βουδισμό, υποθέτει την ύπαρξη τριών nadis ή καναλιών ενέργειας στο «αιθερικό σώμα» του ανθρώπινου όντος. Το δεξιό κανάλι (πλιακή, yang ενέργεια) περιέχει τις ικανότητες που κοινώς κατηγοριοποιούνται στη Δύση ως λογική σκέψη ή ευφυΐα, ή προσαρμογή στον εξωτερικό κόσμο. Το αριστερό κανάλι (σεληνιακή, yin ενέργεια) περιέχει το συναισθηματικό μισό της ύπαρξης μας και ασχολείται με εσωτερικά ζητήματα. Το κεντρικό κανάλι έχει την ικανότητα της πνευματικής εξέλιξης. Επομένως, σε όρους των τριών καναλιών (nadi) και των τριών ποιοτήτων που περικλείονται (gunas), η λέξη «συναισθηματική νοημοσύνη» εμφανίζεται ως ένας συνδυασμός ή ισορροπία των αριστερών και δεξιών καναλιών, κάτι που είναι και ο σκοπός όλων των τεχνικών της yoga. Έτσι, η yoga-συγκέντρωση θα μπορούσε να παρουσιαστεί ως μια πρακτική που στοχεύει στην ανάπτυξη της EI.

Στην ινδουιστική παράδοση, η θεϊκή διάνοια που κυβερνά το κεντρικό κανάλι, όπου παρουσιάζεται αυτή η διακριτή ισορροπία μεταξύ αριστερού και δεξιού, είναι η Mahalakshmi, η θεά που είναι γνωστή ως δότρια ευφυΐας και κυρία του ανθρώπινου μυαλού. Η δύναμη Mahalakshmi θεωρείται ως κάτι περισσότερο από απλή ισορροπία μεταξύ συναισθήματος και λογικής, μια σχέση όχι του τύπου $1+1=2$, αλλά του τύπου $1+1=1000$ ή και περισσότερο.

Το πραγματικό νόημα της Γιόγκα είναι η διαδικασία της Αυτοαντίληψης (όπου ο Εαυτός με κεφαλαίο «ε», αναφέρεται σε μια υπερ-προσωπική έννοια του εαυτού). Ο Goleman θεωρεί την αυτογνωσία ως την πιο σημαντική πτυχή της EI, επειδή επιτρέπει τον αυτοέλεγχο. Όταν αυτή η αυτογνωσία γίνεται «Αυτογνωσία», τότε αυτόματα οδηγεί στη γνήσια εμπάθεια με το να βλέπει κανείς τον Εαυτό στους άλλους.

Ίσως η EI θα μπορούσε να γίνει κατανοητή ως η ποιότητα του αδριστού Εαυτού, του πέρα από το εγώ (το μικρό εγώ - εαυτό με μικρό 'ε') και πέρα από το υπερ-εγώ (συνθήκες, συνθετικές) και όχι μόνο ως το αντίθαρο για το IQ. Το αριστερό ημισφαίριο (το οποίο ελέγχει τη δεξιά πλευρά του σώματος) πιστοποιείται με τη λογική αντίληψη, ενώ το δεξιό ημισφαίριο (που συνδέεται με την αριστερή πλευρά του σώματος) θεωρείται ως η περιοχή της διαίσθησης. Όμως, η EI δεν είναι ακριβώς το αντίθετο του IQ και δεν θα έπρεπε να θεωρείται ως μια αμιγώδης δεξιού ημισφαίριου ποιότητα. Μερικοί άνθρωποι έχουν αρκετή και από τις δύο μορφές ευφυΐας, ενώ μερικοί έχουν λίγη από την κάθε μία. Οι ερευνητές προσπαθούν να κατανοήσουν πως η EI και το IQ είναι συμπλορωματικά. Η συναισθηματική ζωή αναπτύσσεται σε μία περιοχή του εγκεφάλου που ονομάζεται το «μεταιχμιακό σύστημα» (limbic system) και πιο συγκεκριμένα στον «αμυγδαλοειδή πυρήνα» του. Η μεταιχμιακή περιοχή είναι εκείνη μέσω της οποία βιώνουμε χαρά πέρα από το δυσίσμο της ευτυχίας και της δυστυχίας, μία ευφυΐα πέρα από το «ανοιγόκλεισμα» του εγώ και των συνθηκών. Αυτό είναι το Sahasrara ή το έβδομο κέντρο της συνείδησης.

Μητρική Ευφυΐα

Ο μεγάλος Άραβας φιλόσοφος Ibn al-'Arabi (12ος – 13ος αι.) πιθανόν να είχε επηρεαστεί από την επαφή του με το Σουφισμό της Ινδίας και τις παραδόσεις των Γνωστικών, όταν έγραψε ότι η ευφυΐα εκπέμπεται από τον Άλλα ως μία πρωταρχική θηλυκή αρχή: «Αυτή η πρωταρχική φύση είναι η πνοή ενός Ελεύμονος Θεού υπό την οπτική του ως Κυρίου. Κυλά μέσα στο σύμπαν και διακρύτει την Αλήθεια σε όλες τις μορφές της. Είναι η πρώτη

μπτέρα μέσω της οποίας η Αλήθεια διακρύτει τον εαυτό της στον εαυτό της και γεννά το σύμπαν». Αυτό το σημείο πλησιάζει πολύ στις περιγραφές της Κουνταλίνι - η αντανάκλαση μέσα στα ενσαρκωμένα πλάσματα της αρχέγονης Shakti (η διακρυσσόμενη ισχύς του αδιακρήτου Εαυτού), η οποία κυλά μέσω του κεντρικού καναλιού του διακριτού σώματος, τρέφοντας και διαφωτίζοντας τα ενεργειακά κέντρα σαν μια μπτέρα. Η Κουνταλίνι θεωρείται ότι έχει τη δική της ευφυΐα, ανεξάρτητη του μυαλού, και χρεώνεται με τη δύναμη να ανυψώνει τη συνείδηση σε ευφυείς καταστάσεις πέρα από τη σκέψη, η οποία έχει τις ρίζες της είτε στο συναίσθημα είτε στη λογική. Η άποψη της ευφυΐας χωρίς σκέψη είναι αρκετά ξένη στους περισσότερους από εμάς, ιδιαίτερα στη Δύση.

Η άποψη των Ινδουϊστών ότι η ευφυΐα είναι το δώρο της θεάς μπτέρας την κάνει αδιαχώριστη από τις μητρικές ικανότητες της εμπάθειας, ανεκτικότητας, αντανάκλασης και μη εγωιστικής φροντίδας. Η Μητρότητα απαιτεί ένα υψηλό επίπεδο EI, όμως η Δυτική κοινωνία, ο ονομαζόμενος αναπτυγμένος κόσμος, μπορεί να υποτιμά το ρόλο της μπτέρας, ο οποίος έχει επίσης δεχθεί επίθεση από το Φρούδικό «σεξουαλιαμό», σε σημείο που η κοινωνία γίνεται συναισθηματικά υποανάπτυκτη και επικινδύνως κοινωνικά διεφθαρμένη. Οι κοινωνικοί θεσμοί είναι πολύ πιο εύθραυστοι από όσο θα θέλαμε να θεωρούμε. Και χρειάζονται συνεχή φροντίδα. Οι κοινωνίες όπου ο ρόλος της μπτέρας χαίρει ιδιαίτερου σεβασμού και ιεροποίησης τείνουν να είναι περισσότερο σταθερές και γεννούν πολιτισμούς που διαρκούν χιλιετηρίδες. Το βιβλίο του Goleman είναι κάτι περισσότερο από απλά μια αφηρημένη θέση. Ψάχνει για αντίδοτα ώστε να αποκατασταθεί ο πολιτισμός στους δρόμους μας και η τρυφερότητα στην κοινωνική μας ζωή.

Μία μπτέρα πρέπει να έχει την συναισθηματική διάγεια ώστε να ξέρει πώς να κάνει τα παιδιά της να πειθαρχήσουν χωρίς να τα υποθάλπει. Ο Goleman μεταφέρει λόγια του Αριστοτέλη στην αρχή του «Συναισθηματική Νομοσύνη»: «Οποιοσδήποτε μπορεί να θυμάσει - αυτό είναι εύκολο. Άλλα το να εκφράσεις το θυμό σου στο σωστό άτομο, στο σωστό βαθμό, τη σωστή στιγμή, για το σωστό λόγο

και με σωστό τρόπο - αυτό δεν είναι εύκολο».

Στις παραδοσιακές και φυλετικές κοινωνίες τα άτομα έχουν αναπτύξει υψηλό βαθμό EI, προκειμένου να λειτουργήσουν μέσα σε κλειστό περιβάλλον επεκταμένων οικογενειών και μικρών χωριών, μια ικανότητα της συμβίωσης που έχει γίνει πολύτιμη στις υπερπληθείς πόλεις της Ασίας. Η EI παρουσιάζεται ως χαρακτηριστικό και των παλαιότερων πολιτισμών του κόσμου στους οποίους η συνεργασία προηγούντων του εγιαστικού ανταγωνισμού.

Οι Ευρωπαίοι συγγραφείς της εποχής του επεκτατισμού, (ακόμη και αυτοί που ήταν κατά τα άλλα πολύ προοδευτικοί, όπως ο H.G. Wells), θεώρησαν δεδομένο ότι η ευφυΐα των Ευρωπαίων ήταν ανώτερη από αυτήν των μη-Ευρωπαίων. Η φρίκη του φασισμού και η απειλή του πυρπνικού ολοκαυτώματος, κατά τον εικοστό αιώνα, συντάραξαν σε μεγάλο βαθμό αυτή την ιδέα, δημιουργώντας την αισθηση ότι κάτι λείπει, ίσως στον χώρο της EI.

Ο Ευρωπαϊκός πολιτισμός φαίνεται πως κοιτά τώρα τους μη-Ευρωπαϊκούς πολιτισμούς, και τη δική του την παραμελημένη πνευματικότητα, για μια αίσθηση ολότητας. Το ενδιαφέρον προς άλλες μορφές ευφυΐας αποτελεί μέρος αυτής της τάσης.

Συναισθηματική Μάθηση και η Νοημοσύνη της Αγάπης

Ο Γκαίτε είχε πει «**είμαστε σχηματοποιημένοι και διαμορφωμένοι από αυτά που αγαπάμε**», και πιθανά η ευφυΐα είναι ένα «καλούπι» δοσμένο από την καρδιά. Η συναισθηματική νοημοσύνη είναι μια ουσιαστική κατανόηση των όσων μαθαίνουμε. Όταν η μάθηση έχει ρίζωσθεί στην καρδιά, καθώς και στο μυαλό, το μάθημα έχει μετατραπεί σε σοφία.

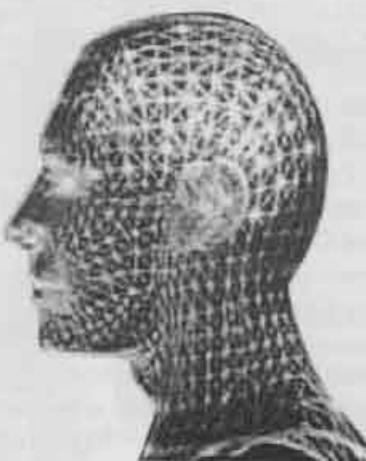
Είναι κοινή γνώση ότι μαθαίνουμε πολύ πιο εύκολα θέματα για τα οποία έχουμε έντονο ενδιαφέρον (με τα οποία παθιαζόμαστε). Στην πνευματική βιογραφία της ανθρωπότητας **«Το Πρόσωπο της Δόξας»**, ο συγγραφέας William Anderson ονομάζει αυτό το φαινόμενο «η νοημοσύνη της αγάπης», το οποίο μάλιστα του έδωσε μια ώθηση στο να μάθει Γαλλικά διαβάζοντας μια συγκεκριμένη φράση σε ένα έργο του Balzac: **«Ανταποκρινό-**

μουν στην ατμόσφαιρα και στα συναισθήματα του έργου. Ήταν το ξύπνημα των συναισθημάτων μου που βελτίωσε την ικανότητα μου να διαβάζω και να καταλαβαίνω Γαλλικά. Τέτοιους είδους εμπειρίες, όπως αυτές της ξαφνικής σύλληψης μιας ιδέας ή μιας μαθηματικής τεχνικής, είναι πολύ συνήθεις. Δεν θα υπήρχε αληθινή εκπαίδευση χωρίς αυτό το φαινόμενο, επειδή εντοπίζει το σημείο όπου η γνώση στο βιβλίο ή το μυαλό και τα λόγια του δασκάλου έχουν γίνει κτήμα του μαθητή».

Ο Anderson γράφει ότι αυτή «η στιγμή της γνώσης» είναι ένα «πάντρεμα των καταστάσεων του βαδίσματος και του συνέρου αλλά με την αποδοτικότητα και δύναμη ενός συνδυασμού μη συγκρίσιμου με όποια άλλη σύζευξη των δύο αυτών καταστάσεων», κάτι που προσδομοίζει την άποψη της yoga, που αναφέρθηκε πιο πάνω, ότι η ισορροπία του αριστερού με το δεξί και του λογικού με το συναισθηματικό είναι κάτι περισσότερο από μία μέση οδό ή από μία απλή αποζημίωση της καρδιάς από το μυαλό.

Αν και δεν χρησιμοποιεί τον όρο EI, ο Anderson, με τις ποιητικές του εμπειρίες, δανείζει σ' αυτόν τον όρο μια χροντική-πρακτική οπτική: **«Οι Σούφι μίλησαν για τα μάτια της καρδιάς και ότι το άνοιγμά τους αποτελεί τον αληθινό σκοπό της θρησκείας, της τέχνης και της παιδείας. Ο Ντάντε και οι φίλοι του μίλησαν για τη «νοημοσύνη της αγάπης» και για το ξύπνημά της που ανέδειξε την εσωτερική ομορφιά των αγαπημένων και της δημιουργίας».**

Ο Anderson συσχετίζει και θεωρεί ότι η φράση «νοημοσύνη της αγάπης» προέρχεται από το αρχικό κομμάτι του πρώτου μεγάλου ποιήματος του Ντάντε το οποίο είχε εμπνευστεί ξαφνικά καθώς σκεφτόταν τη μούσα του. Βεατρίκη, και την ευγενή φύση των γυναικών: «η γλώσσα μου μίλησε σαν να είχε κινηθεί από μόνη της και είπε «οι ντάμες που έχουν τη νοημοσύνη της αγάπης». Φέρνω αυτές τις λέξεις στο μυαλό μου με μεγάλη χαρά.» Οι γυναίκες και οι ποιητές φai-

νεται να εκμεταλλεύονται πλήρως τις ΕΙ ικανότητές τους. Ο Anderson χρησιμοποιεί τον σημαντικό Γερμανό ποιητή Schiller σαν ένα παράδειγμα ύπαρξης του συναισθήματος στον πυρήνα της ποιητικής ευφυΐας. «Με εμένα το συναισθήμα βρίσκεται στην αρχή χωρίς ξεκάθαρες και συγκεκριμένες ιδέες: τέτοιου είδους ιδέες δεν εμφανίζονται παρά αργότερα. Μια κάποια μουσική προδιάθεση του μυαλού έρχεται πρώτα και μετά ακολουθεί η ποιητική ιδέα».

Το Μέλλον της Ευφυΐας

Καθώς η κατανόησή μας για την ανθρώπινη ευφυΐα θα εξελίσσεται, θα βλέπουμε και άλλους παράγοντες να υπεισέρχονται πλέον τους συναισθήματος. Το Ανατολίτικο μοντέλο του ψυχισμού είναι πολύ περισσότερο ολιστικό από το Δυτικό μοντέλο, το οποίο βασίζεται στον Καρτεσιανό δυσμό. Κατά τη φιλοσοφία της yoga, δεν υπάρχει πραγματικός διαχωρισμός μεταξύ του μυαλού και του σώματος, μεταξύ της συνείδησης και της ύλης. Η συνείδηση είναι μία δίοδος που διαπερνά ολόκληρο το σώμα και επεκτείνεται πέρα από αυτό. Αυτή η συνείδηση θεωρείται ότι συγκεντρώνεται σε επτά (7) κέντρα του ψυχισμού, τα οποία έχουν την δική τους ευφυΐα και κυβερνούν διαφορετικές περιοχές της ύπαρξής μας. Πιστεύεται ότι τα κέντρα αυτά επικοινωνούν το ένα με το άλλο, αντί απλώς να ελέγχονται από ένα απόλυτο μυαλό.

Πρόσφατες έρευνες επί της λειτουργίας του ανθρώπινου σώματος έχουν δείξει ότι η καρδιά, από μόνη της, εκπέμπει βιοχημικά σήματα τα οποία επιδρούν στον εγκέφαλο, και ότι το ιερό οστούν στη βάση της σπονδυλικής στήλης (σ.τ.μ. - ή καλύτερα το Μουλαντάρα Τσάκρα που εδρεύει εκεί) είναι σαν ένας δεύτερος εγκέφαλος. Μέσω της ενοποιητικής δύναμης της Κουνταλίνι, ο γιόγκι μπορεί να βιώσει διαφορετικές πλευρές της ευφυΐας, τις οποίες η επιστήμη ακόμα δεν έχει ανακαλύψει. Αρχικά τη σοφία του βασικού κέντρου, π

οποία θεωρείται ότι προέρχεται από έναν σύνδεσμο με τη γη και την αρχή της Γαίας (η αναβίωση, κατά τον Rupert Sheldrake, της αρχαίας ιδέας ότι ο πλανήτης έχει την δική του ευφύΐα). Την καλλιτεχνική δημιουργικότητα του

δεύτερου κέντρου, που οποία διατυπώνεται μέσα από τα λόγια του γλύπτη Rodin: «Υπάρχουν άγνωστες δυνάμεις μέσα στη φύση. Όταν παραδίδουμε ολοκληρωτικά τους εαυτούς μας σε αυτήν, χωρίς ενδοιασμούς, οδηγεί τις δυνάμεις αυτές σ' εμάς. Μας δείχνει αυτές τις μορφές που τα παραπρητικά μας μάτια δεν βλέπουν, που η ευφυΐα μας μάς δεν κατανοεί, ούτε υποψιάζεται».

Τότε έρχεται εκείνη η εσωτερική ευφυΐα του στομαχικού κέντρου, η ΕΙ του καρδιακού κέντρου, η συλλογική και επικοινωνιακή ευφυΐα του φαρυγγικού κέντρου (τα πολλά κεφάλια είναι καλύτερα από ένα μόνο). Η νοημοσύνη και οπτική του μετωπικού κέντρου τείνει να υποθάλπεται από το εγώ μας και τα κοινωνικά πρότυπα. Μια σημαντική πλευρά της ευφυΐας είναι η ικανότητα να βλέπει τα πράγματα από τη θέση του άλλου και η ικανότητα να σκέφτεται πολύπλευρα. Η νοητική αλαζονεία περιορίζει την «όρασή» μας και προκαλεί μια δυσλειτουργική άγνοια. Ο φιλόσοφος Simone Veil είχε πει ότι «ο πραγματικά ευφυής δεν είναι τίποτα άλλο παρά η υπερφυσική αρετή της ταπεινοφροσύνης στο πεδίο της σκέψης». Τέλος, έχουμε την πιο ανέγγιχτη υπερσυνείδηση ευφυΐα του Sahasrara (κέντρου της κορυφής) όπου ο Εαυτός γίνεται συνειδητός στην καρδιά.

Εχει ειπωθεί ότι η επόμενη φάση της ανθρώπινης εξέλιξης θα βασιστεί στη μείωση του εγωιστικού ανταγωνισμού και στην αύξηση της συλλογικότητας, όχι υπό τη μορφή δεσποτισμού αλλά υπό τη μορφή μιας διευρυμένης αισθησης του εαυτού μας. Ο ψυχαναλυτής Otto Rank προέβλεψε ότι «**η δημιουργικότητα και ο μυστικισμός... θα αποτελέσουν την ίδρυση ενός νέου ψυχολογικού ατόμου και μέσω αυτού (ή αυτής) θα επέλθει ο καινούριος πολιτισμός**». Ο βαθμός συνεργασίας που θα απαιτηθεί στο μέλλον μπορεί να σημάνει ότι η ΕΙ και άλλες μορφές ευφυΐας, όπως η δημιουργικότητα και η «αυτό-υπέρβαση», θα εκτιμώνται περισσότερο από την ευφυΐα που μετριέται από τα τεστ IQ. Μία ευφυΐα επικεντρωμένη στην καρδιά είναι επικεντρωμένη στον Εαυτό και επομένως έχει μια υπεράνθρωπη και διαπρασσωπική σύνδεση. Η επόμενη φάση της εξέλιξης, με τις τεράστιες προκλήσεις και το αξανόμενο πλήθος πληροφοριών, θα απαιτεί μια «**ολοκληρωμένη ευφυΐα με πρόσβαση στο άπειρο**».

Knowledge of Reality Online - http://www.sol.com.au/kor/20_02.htm

www.nea-acropoli.gr

γνωρίζετε ότι ...

ΣΕΡΕΙΣ:

Ξέρεις ότι το Κινέζικο Ι-Τσινγκ σχετίζεται με την σοφία του Βούδα και τα μυστήρια των Αιγυπτίων;

>> Διαβάστε το άρθρο
"ΙΤΣΙΝΓΚ Το βιβλίο των αλλαγών"

<http://www.nea-acropoli.gr/publications/arthra/itsing.htm>

ΠΟΙΟΣ:

Ποιος είπε και γιατί ότι "ο χρόνος είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο για να φτάσουμε στον Θεό;"

>> Διαβάστε το άρθρο
"Χρόνος και συνείδηση"

<http://www.nea-acropoli.gr/publications/arthra/xronos.htm>

ΠΩΣ:

Πως θα ονομάζαμε στην ελληνική γλώσσα το "Ζεν";

>> Διαβάστε το άρθρο
"ΤΑΟΪΣΤΙΚΗ φιλοσοφία"

<http://www.nea-acropoli.gr/publications/arthra/taozhen.htm>

ΑΡΧΑΙΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ

Ινδιάνοι

Πόσες φυλές Ινδιάνων υπήρχαν στην Αμερική λίγο πριν τον αποικισμό των Ευρωπαίων; Πόσες; Μην βιάζεστε!
Εδώ είναι η σωστή απάντηση ..

>> Διαβάστε το άρθρο

<http://www.nea-acropoli.gr/civilizations/america/america.htm>

ΓΙΑΤΙ:

Γιατί υπάρχει "Φιλοσοφία της Επιστήμης" και όχι "Επιστήμη της Φιλοσοφίας";

>> Διαβάστε το άρθρο
"Επιστήμη και Φιλοσοφία"

http://www.nea-acropoli.gr/publications/arthra/epistimi_filosofia.htm

... ανοίξτε την πύλη στη γνώση!

Η σελίδα του Bodhidharma

O Bodhidharma

Απλά λάθη στη σύγχρονη
ερασχόληση με τις
Πολεμικές Τέχνες

Σάββας Παππάκος

Συνεχίζουμε στη σελίδα μας να αναφερόμαστε στα απλά λάθη που συμβαίνουν σήμερα μέσα στο χώρο των Πολεμικών Τεχνών.

Ένα ακόμη συνηθισμένο λάθος ανάμεσα σε αυτούς που ασχολούνται με τις Πολεμικές Τέχνες είναι να νομίζει κανείς δύο πράγματα:

Πρώτον, ότι όσο πιο πολλούς και δυνατούς μάς συσσωρεύει κανείς τόσο πιο αποτελεσματικός θα είναι. Αυτό είναι λάθος. Οι Πολεμικές Τέχνες δίνουν πολύ μεγάλη σημασία στην ελαστικότητα των μυών και όχι τόσο στον όγκο τους. Ξέρουμε ότι για κάθε κίνηση του σώματος κάποιοι μύες εκτείνουν και κάποιοι άλλοι τραβούν ξανά πίσω το μέλος που εκτείνεται. Πρόκειται για ζευγάρια μυών που συνεργάζονται, αλλά ταυτόχρονα έχουν και μια ανταγωνιστική δράση. Όταν γίνεται μια κίνηση, ο μυς που τραβάει προς τα πίσω πρέπει να είναι εντελώς χαλαρός, κάτι πολύ δύσκολο για κάποιον ο οποίος έχει μεγάλο και σφικτό μυϊκό όγκο. Οι ανταγωνιστικοί μύες βρίσκονται πάντα σε μια σχετική ένταση, με αποτέλεσμα να εμποδίζουν την γρήγορη και ταυτόχρονα δυνατή κίνηση π.χ. των χεριών. Σε αυτό το λόγο οφείλονται και οι άγαρμπες και άχαρες κινήσεις ατόμων με υπερβολική ανάπτυξη των μυών τους. Ενώ ένας προχωρημένος καρατέκα γοντεύει με την γρήγορη, συμμετρική, επιδέξια και ταυτόχρονα δυνατή και αποτελεσματική κίνηση του. Αυτό οφείλεται στο ότι έχει δώσει πολύ μεγαλύτερη σημασία στην εκμάθηση της κίνησης και στην ελεγχόμενη εναλλαγή ανάμεσα στην ένταση και την χαλάρωση των μυών του. Η δύναμη του βασίζεται

πιο πολύ στη συνεχόμενη επανάληψη των κινήσεων και στο συνδυασμό και την εναρμόνιση τους με την αναπνοή.

Οι παραδόσεις λένε ότι μέσα από την εξάσκηση των κινήσεων με συνειδητή αναπνοή ξυπνά στο ανθρώπινο σώμα η ενέργεια του Τσι, η οποία προσδίδει πραγματικά στον ασκούμενο την πραγματική δύναμη. Πρόκειται για το λεγόμενο «κιμέ» στα ιαπωνικά (δηλ. τον συνδυασμό της αναπνοής με την κίνηση, με αποτέλεσμα τη συσσώρευση και διοχέτευση της ενέργειας στο μέρος του σώματος που εκτελεί μια κίνηση). Όταν οι κινήσεις εκτελούνται με «κιμέ», μόνο τότε είναι δυνατές και αποτελεσματικές. Όσο για το θέμα του Τσι, θα αναφερθούμε σε επόμενη σελίδα μας.

Βέβαια, ένα γυμνασμένο σώμα και με καλή μυική ανάπτυξη είναι σημαντικό για τις πολεμικές τέχνες, όμως δεν αρκεί αυτό, γιατί, επαναλαμβάνουμε, η πραγματικά δύναμη δεν βασίζεται στους μύες. Είναι το πνεύμα του πολεμιστή σε συνδυασμό με την πρεμία, την αποφασιστικότητα, τη χαλάρωση και την ελεγχόμενη ένταση, το σωστό χρονισμό και τον προσδιορισμό, που γεννά την δύναμη. Αυτό το γνωρίζει καλά και ο απλός λαός, ο οποίος αναγνωρίζει ότι «**η δύναμη βρίσκεται στην ψυχή και την καρδιά και όχι στα μπράτσα**».

Ας αναζητήσουμε λοιπόν τη δύναμη σε μια σύνθετη φυσικών, ψυχικών και πνευματικών παραγόντων, ας την αναζητήσουμε στο πνεύμα των πολεμικών Τεχνών και όχι στους υπερβολικούς και ογκώδεις μύες.

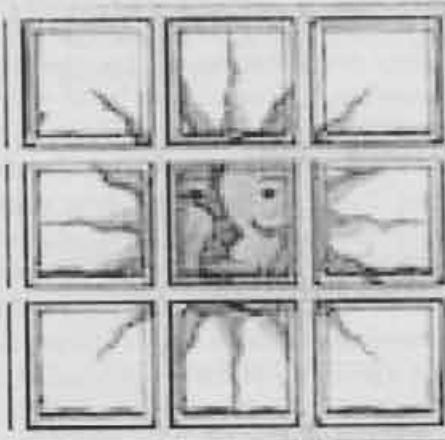
Η σελίδα της Υγείας

Ζώδια & Υγεία

Χριστίνα Γιάγκα

Ο άνθρωπος είναι φορέας κοσμικών δυνάμεων κι έτσι αναπαριστάνεται πολλές φορές με εσωτερικές απεικονίσεις των επτά Τσάκρας ή κέντρων δύναμης, που το καθένα συσχετίζεται με κάποιο όργανο καθώς και μ' έναν πλανήτη, την ενέργεια του οποίου διοχετεύει στην ανθρώπινη ζωή. Το σύμπαν είναι ένας ζωντανός οργανισμός όπου όλα τα μέρη του είναι συνδεδεμένα ενεργειακά και αλληλεξαρτημένα. Οι νόμοι και οι ενέργειες του σύμπαντος επηρεάζουν το φυσικό σώμα του ανθρώπου

και δημιουργούν σχέσεις και αναλογίες. Από τις σχέσεις αυτές απορρέει η επίδραση των ζωδίων στην υγεία του φυσικού σώματος.

Κριός

Ο Κριός κυβερνά το κεφάλι και το πρόσωπο. Οι Κριοί συχνά υποφέρουν από πονοκεφάλους και άλλες αδιαθεσίες, ιδιαίτερα όταν στην ζωή τους υπάρχει περισσότερο κίνηση απ' όση έχουν συνθίσει. Υψηλοί πυρετοί, ανωμαλίες στον εγκέφαλο, ρινίτιδα, μικρές παθήσεις στα μάτια είναι συχνά συμπλορώματα για τον Κριό. Ένταση τους προκαλούν και οι ήπτες τους, από τις οποίες επηρεάζονται συχνά, εφόσον δρουν παρορμητικά. Η πρεμία, η χαλιναγώγηση των παθών και μια διατροφή πλούσια σε φωσφορικό κάλιο, το οποίο μαζί με το λεύκωμα παράγει τα εγκεφαλικά κύτταρα, είναι οι βασικοί δρόμοι για την διατήρηση της υγείας και της ισορροπίας στους Κριούς.

Ταύρος

Ο Ταύρος κυβερνά το λαιμό, το λάρυγγα, τα δόντια, τη γλώσσα, τα γεννητικά όργανα, τη σπονδυλική στήλη και τα πόδια. Η καλή σχέση των ταύρων με τις γεύσεις, σε συνδυασμό με την νωχελικότητα που τους διακρίνει, ευθύνεται για προβλήματα παχυσαρκίας και ό,τι αυτή συνέπαγεται.

Η άσκηση, ο καθαρός αέρας και ένα υγιεινό διαιτολόγιο πλούσιο σε τροφές με θειικό νάτριο, το οποίο καθορίζει την ποσότητα του νερού στο σώμα, προστατεύουν την υγεία των Ταύρων, οι οποίοι πάντως γενικά διακρίνονται για τον γερό οργανισμό τους και την ευρωστία τους.

Δίδυμοι

Λόγω της έντονης, δημιουργικής ζωής τους,

οι Δίδυμοι έχουν συνήθως προβλήματα υγείας, που έχουν κάποια σχέση με το νευρικό τους σύστημα. Το ζώδιο των Διδύμων κυβερνά το αναπνευστικό σύστημα, τους πνεύμονες, τα χέρια και το νευρικό σύστημα.

Η υπερένταση και οι νευρικές ενοχλήσεις ξεπερνιούνται με πρεμία και ασκήσεις χαλάρωσης. Ένας Δίδυμος καλό θα ήταν να επιλέγει τροφές πλούσιες σε χλωριούχο ποτάσσα, που οποία συμβάλει στην καλή κυκλοφορία τους σίματος.

Καρκίνος

Το ζώδιο του Καρκίνου κυβερνά το στομάχι και το πεπτικό σύστημα, το στήθος και το στέρνο. Το πιο ευαίσθητο σημείο του, όμως, είναι το στομάχι του. Οι δυνατές συγκινήσεις και τα έντονα συναισθήματα του δημιουργούν προβλήματα, ενώ την κατάσταση υποβοηθά η βουλιμία των Καρκίνων.

Αυτό που χρειάζονται είναι τροφές πλούσιες σε πρωτεΐνες και νερό.

Λέων

Ο Λέων κυβερνά την καρδιά, την πλάτη και τη σπλήνα. Οι Λέοντες είναι επιρρεπείς στις καρδιακές παθήσεις, στην κύψηση της σπονδυλικής στήλης και σε αρρώστιες που επηρεάζουν την καρδιά. Γενικά πάντως έχουν θαυμάσια κράση, την οποία όμως πρέπει να φροντίζουν.

Πρέπει να αποφεύγουν το άγχος και τις εντάσεις, οι οποίες επιβαρύνουν την καρδιά και να εμπλουτίζουν τη διαιτά τους με φυσικές τροφές που περιέχουν βιταμίνες.

Παρθένος

Η Παρθένος κυβερνά το νευρικό σύστημα και τα έντερα.

Πολλοί Παρθένοι έχουν μόνιμο σύντροφο της ζωής τους τα πρεμιστικά χάπια.

Και η αποφυγή της υπερέντασης οδηγούν τους Παρθένους στην ισορροπία, που οποία είναι άλλωστε ένα μόνιμο ζητούμενό τους.

Ζυγός

Το ζώδιο του Ζυγού κυβερνά τα νεφρά, την ουροδόχο κύστη, τις ωθήσεις, τις φλέβες και τη γενική ισορροπία του σώματος. Αυτή η ισορροπία είναι εύκολο να ανατραπεί από οποιαδήποτε κατάχρηση.

Μια ισορροπημένη διατροφή, πλούσια σε φωσφορικό νάτριο και η δράση χωρίς υπερβολές οδηγούν τους Ζυγούς στην αποφυγή της παχυσαρκίας.

Σκορπιός

Ο Σκορπιός κυβερνά τα γεννητικά όργανα, το απεκκριτικό σύστημα, το λεπτό έντερο και το κάτω μέρος της λεκάνης. Οι Σκορπιοί δεν αντιμετωπίζουν συχνά προβλήματα υγείας, όταν όμως αυτά τους παρουσιάζονται συ-

νίθως είναι αρκετά σοβαρά. Η υπερβολή εξάλλου είναι χαρακτηριστικό τους, συνεπώς ένας σημαντικός κίνδυνος γι' αυτούς πάντα είναι οι καταχρήσεις.

Πρέπει να διατρέφονται με τροφές πλούσιες σε θεϊκό σύστημα και να χαλιναγωγούν την έντονη ροπή τους προς τις ακρότητες.

Τοξότης

Το ζώδιο του Τοξότη κυβερνά το συκώτι, τους γοφούς, τους μπρούς, το ισχιακό νεύρο και λιγότερο το αρτηριακό σύστημα. Συχνά η ανησυχία και η υπερκινητικότητά του επηρεάζουν τη διατροφή και τον ύπνο του.

Τον αφελούν τροφές πλούσιες σε πυριτικό άλας και οφείλει να δώσει σπουδαία στην τακτικότητα των γευμάτων του και στα προβλήματα που πιθανόν του δημιουργεί η κινητικότητά στη σπονδυλική του στήλη.

Αιγόκερως

Ο Αιγόκερως κυβερνά τα γόνατα, την επιδερμίδα, τα οστά, επηρεάζει επίσης τα δόντια, τους συνδετικούς ιστούς και τα συμπαθητικά νεύρα. Ο Κρόνος, ο πλανήτης της μακροζωίας, του επιφυλάσσει συχνά φιλάσθενη παιδική πλικία αλ-

λά όσο περνούν τα χρόνια η δύναμή του μεγαλώνει προοδευτικά και αρρωσταίνει σπάνια. Θεωρείται ψυχρό ζώδιο και συχνά έχει προβλήματα με τη θερμοκρασία του σώματός του.

Η αυτοπειθαρχία που χαρακτηρίζει τους Αιγόκερους τους βοηθά να αποφεύγουν τις καταχρήσεις. Η διατροφή τους θα πρέπει να περιλαμβάνει πολλές πρωτεΐνες που έχουν την ιδιότητα να αυξάνουν την θερμοκρασία του σώματος καθώς και τροφές πλούσιες σε φωσφορικά ασβέστιο που βοηθά τον σχηματισμό των οστών και τη διαμόρφωση των πεπτικών υγρών.

Υδροχόος

Ο Υδροχόος κυβερνά το κυκλοφορικό, τις κλειδώσεις, τους τένοντες και το νευρικό σύστημα. Οι Υδροχόοι συχνά αντιμετωπίζουν καρδιακά προβλήματα, τα οποία μπορούν να ξεπεράσουν με την αισιοδοξία που τους χαρακτηρίζει. Συνήθως είναι πολυάσχολοι, με μια ροπή προς τις ανθυγιεινές συνήθειες.

Η διατροφή τους θα πρέπει να περιλαμβάνει πρωτεΐνες και οτιδήποτε κάνει καλό στο αίμα. Επίσης τροφές πλούσιες σε αλάτι βοηθούν τον οργανισμό στην καλή χρήση των υγρών.

Ιχθείς

Οι ιχθείς εξουσιάζουν το λαιμό, το συκώτι και το μεταβολισμό. Ρέπουν σε κακή λειτουργία των αδένων και αρρωσταίνουν από εσωτερικές καταστάσεις, υπερένταση, άγ-

χος. Καταφεύγουν εύκολα στη χρήση φαρμάκων.

Η διατροφή τους θα πρέπει να περιλαμβάνει σίδηρο, ο οποίος χαρίζει ζωντάνια και ενέργεια, ενώ στον τρόπο ζωής τους θα πρέπει να προσαρμόσουν τα σθένος τους απέναντι στις ευαισθησίες που τους χαρακτηρίζουν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γ. Α. Πλάνα: «*Ο Ζωδιακός κύκλος στην παγκόσμια μυθολογία*», Εκδόσεις Νέα Ακρόπολη

Τόμας Κέρτις: «*Ζωδιακός Κύκλος*», Εκδόσεις Μπαρμπουνάκης

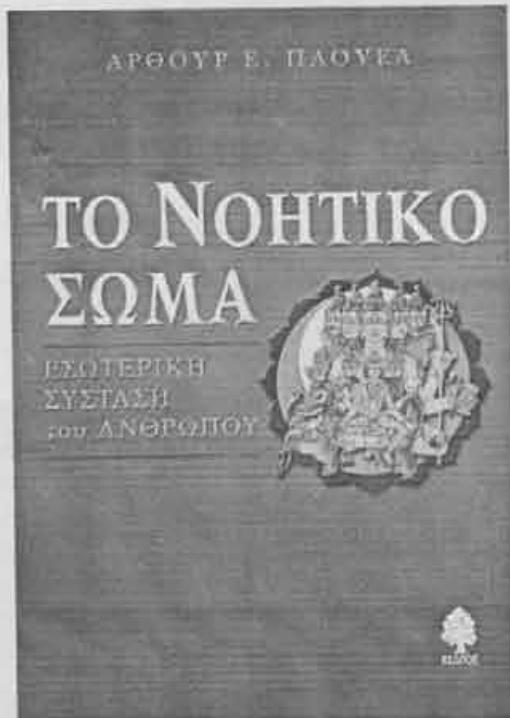

BIBLIO παρουσιαση

**ΤΟ ΝΟΗΤΙΚΟ ΣΩΜΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**
ΑΡΘΟΥΡ Ε. ΠΑΛΟΥΕΛ
Εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

Το νοητικό σώμα είναι το «όχημα» μέσα από το οποίο ο Εαυτός εκφράζεται με τη μορφή συγκεκριμένης σκέψης, η έδρα των ιδιοτήτων του νου, μέσα στις οποίες συμπεριλαμβάνονται π μνήμη και π φαντασία.

Άλλα φαίνομενα που συνδέονται με το νοητικό σώμα και εξετάζονται στο βιβλίο είναι: η μεταβίβαση της σκέψης και οι δυνατότητές της, οι σκεπτομορφές, τα ακασικά αρχεία, η προσωπικότητα και το εγώ, η αυτοσυγκέντρωση, ο διάλογισμός, ο θάνατος και η αναγέννηση του νοητικού σώματος, κ.α. Με το έργο αυτό γίνεται ένα ακόμη βήμα στην κατανόηση της πνευματικής υπόστασης του ανθρώπου και του συναρπαστικού πεπρωμένου του.

**ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΟ ΤΑΡΟ
ΕΝΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ**
ΤΖΟΥΛΙΕΤ ΣΑΡΜΑΝ – ΜΠΕΡΚ
Εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

Μ' αυτό τον εύχρηστο, εικονογραφημένο και κατατοπιστικό οδηγό εκμάθησης μπορείτε τώρα και σεις να κατακτήσετε την τέχνη του Ταρό και να εξερευνήσετε το γοητευτικό κόσμο της μαντικής δύναμης. Η συγγραφέας, μέσα από την πολύχρονη εμπειρία της, επιλέγει δώδεκα δημοφιλείς τράπουλες, εξηγεί αναλυτικά και συγκρίνει τις εβδομήντα οκτώ κάρτες των Μεγάλων και Μικρών Αρκάνα και σας καθοδηγεί σε διάφορα ανοιγματα με τη χρήση υποδειγματικών παραδειγμάτων.

**ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΚΙΝΕΖΙΚΗΣ
ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑΣ**
ΜΑΪΡΗ ΜΕΤΑΞΑ - ΠΑΞΙΝΟΥ
Εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

Το κινεζικό ωροσκόπιο είναι ένα καλειδοσκόπιο σχέσεων. Καθώς ο άνθρωπος είναι κοινωνικό ον, η ευτυχία του βασίζεται στους σωστούς συνδυασμούς. Οι αρμονικές σχέσεις με τους άλλους είναι η σημαντικότερη προϋπόθεση για να είναι κανείς ευτυχισμένος.

Το βιβλίο αυτό είναι ένα εγχειρίδιο για την κινέζική αστρολογία σε σχέση με τη δυτική, και συγχρόνως ένας λεπτομερής οδηγός διερεύνησης του άνθρωπινου χαρακτήρα και όλων των πιθανών συνδυασμών.

**Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΜΕΣΑ
ΣΟΥ**

ΑΛΚΗΣΤΙΣ ΑΓΙΩΡΓΙΤΗ
Εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

Ο Σωκράτης ισχυρίζόταν ότι άκουγε να του μιλάει μια «εσωτερική φωνή» που την ονόμαζε «δαιμόνιο». Τόνιζε ότι ποτέ δεν του έλεγε τι να κάνει, αλλά του έστελνε προειδοποιητικά σημάδια και του χάριζε σοφία και διορατικότητα για να πάρει τις σωστές αποφάσεις. Ήταν ένα είδος «εσωτερικού καθοδηγητή», το οποίο επικαλούταν ο Σωκράτης στις δύσκολες στιγμές.

Όλοι μας διαθέτουμε μια τέτοια πηγή σοφίας και δύναμης που ονομάζεται «υπερσυνείδητος νους» ή κάτα τους ψυχολόγους «Ανώτερος Εαυτός». Σκοπός αυτού του βιβλίου είναι να αποτελέσει το «εργαλείο» πρόσβασης σ' αυτόν τον «Ανώτερο Εαυτό».

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΟΥ NIMPO

SHOTOKAN NINJA

Εκδ. ΑΛΚΙΜΑΧΟΝ

Ένα βιβλίο γραμμένο από το δάσκαλο Shoto Tanemura. Με πολλά και ενδιαφέροντα στοιχεία γύρω από την ιστορία και τη φιλοσοφία των Νινζά. Κάθε ασκούμενος στις Πολεμικές Τέχνες θα βρει σ' αυτό ένα ενδιαφέρον βοήθημα όχι μόνο για την κατανόση του τι ήταν αυτοί οι αινιγματικοί πολεμιστές της Ιαπωνίας, αλλά και για μια μεγαλύτερη εμβάθυνση στη φιλοσοφία των Πολεμικών Τεχνών γενικότερα.

ΤΟ KI ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΚΟΪΤΣΙ ΤΟΧΕΪ

Εκδ. ΑΛΚΙΜΑΧΟΝ

Ένα χρήσιμο και κατατοπιστικό βιβλίο σχετικά με την αινιγματική ενέργεια του Ki (Τσι στα κινεζικά) γραμμένο από το δάσκαλο του Αϊκίντο Κόιτσι Τοχέι. Όλοι όσοι έχουν ασχοληθεί με τις Πολεμικές Τέχνες και τη φιλοσοφία τους έχουν υπ' όψιν τους αυτή τη ζωτική, θα μπορούσαμε να πούμε, ενέργεια του κόσμου και του ανθρώπου. Βαθύς γνώστης της άσκησης για τη χρήση αυτής της ενέργειας ο Κόιτσι Τοχέι δίνει συμβουλές και περιγράφει ασκήσεις σχετικά με το Ki. Είναι σπουδαίο όμως να πούμε ότι για την πρακτική εξάσκηση ο ενδιαφερόμενος δεν πρέπει να αρκεστεί στην ανάγνωση του βιβλίου αλλά να βρει μια σοβαρή σχολή Πολεμικών Τεχνών.

ΤΟ KI
ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ
ΚΟΪΤΣΙ ΤΟΧΕΪ

Akiyoshi

ΑΠΟ ΤΟ ΖΟΥΤΣΟΥ ΣΤΟ NTO

Γ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ - Σ. ΜΑΣΤΡΑΠΠΑΣ - Γ. ΜΗΛΙΑΡΕΣΗΣ

- Ε. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Εκδ. ΑΛΚΙΜΑΧΟΝ

Οι Πολεμικές Τέχνες έτσι όπως έγιναν γνωστές τα τελευταία χρόνια στη Δύση δεν προορίζονται πια για τη χρησιμοποίησή στο πεδίο μιας μάχης, αλλά μετατράπηκαν σ' ένα Δρόμο Ζωής (Nto, όπως ονομάζεται στα Ιαπωνικά), σε μια μέθοδο για την αυτοβελτίωση του ανθρώπου. Όλη αυτή η διαδικασία της μετατροπής συνοψίζεται, κατά κάποιο τρόπο, στη ζωή τριών μεγάλων δασκάλων των Πολεμικών Τεχνών: Του Ζιγκόρο Κάνο ιδρυτή του Τζούντο, του Γκιτσίν Φουνακάσι ιδρυτή του Σότοκαν Καράτε, αλλά και του Καράτε γενικότερα, και του Μορικέι Ουεσίμπα ιδρυτή του Αϊκίντο. Οι τρεις αυτοί μεγάλοι δάσκαλοι με τη ζωή και το έργο τους έπαιξαν ένα πολύ σπουδαίο

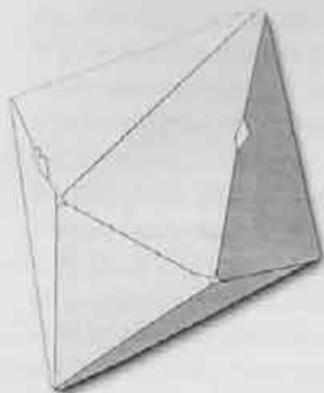
-ίσως το σπουδαίοτερο ρόλο- στην εξέλιξη και την εξάπλωση των σύγχρονων Πολεμικών τεχνών.

Από την ΤΕΧΝΙΚΗ
στην ΤΕΧΝΗ

Τελευταία Κόντρα,
διάστημα: Έτη Σεντόνια
της Ακαδημίας Φιλοτεχνίας
Γάλλης Φαραντερί,
διάστημα: Έτη
επαγγελματικού Καρπού,
της Σότοκαν Καράτε
Μορικέι Ουεσίμπα,
διάστημα: Έτη Αϊκίντο
της Γκιτσίν Φουνακάσι
μεταφράσεις:
Αλκιμάχον

Επιτελεστής Καταστήματα
Μελέτης Παραγωγής

Akiyoshi

Σπόροι Σοφίας

Ο νους είναι ο κάτοχος όλων των λανθανουσών αρετών και ο κυβερνήτης όλων εκείνων που ήδη έχουν εκδηλωθεί στον καθένα από μας. Φαινομενικά, η ικανότητα συλλογισμού του κάνει αλάνθαστο, αλλά η αλήθεια είναι ότι τον μπερδεύει κιόλας, τον θολώνει και τον εμποδίζει να ανακαλύψει αυτά ακριβώς που αναζητά.

Η πλήρης σιγουριά είναι το αποτέλεσμα πολλών δοκιμασιών, λαθών και διορθώσεων, μεγάλης υπομονής, πολλών πόνων, και της επανάκτησης της καλής διάθεσης μετά από κάθε πτώση.

Είναι η έκφραση μιας μακρόχρονης εργασίας.

Είναι η γνώση που αποκτάται στο ενδότερο της ψυχής μετά από πολλές έρευνες και αναζητήσεις, ώστε να στερεωθούν όσα μαθαίνονται, αναγνωρίζοντας τη διαφορά ανάμεσα σε αυτά που πριν αγνοούσαμε και σε αυτά που τώρα κατανοούμε.

Delia S. Guzman

*Πρόεδρος του Διεθνούς Οργανισμού
Νέα Ακρόπολη,*

ΑΡΧΑΪΚΟ ΒΗΜΑ

Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Γ. Χαραλαμπόπουλος

Τα χορευτικά δρώμενα των αρχαίων τελετουργιών, ο χορός της ψυχής και η απελευθέρωσή της, η κορυφαντική φρενίτιδα, ο μινωικός θρονισμός και ο πόθος της αθανασίας.

Στις μυστικές θρησκευτικές τελετουργίες των αρχαίων Ελλήνων, που κυρίως ήταν εισαγωγή στα επονομαζόμενα «μυστήρια», ο χορός αποτελούσε ιδιαίτερο τελετουργικό. Τα περισσότερα από τα μυστήρια αναφέρονταν στη γονιμότητα και μετέδιδαν στον μυημένο μυστικές πληροφορίες για το πώς μπορεί να εξασφαλίσει για τον εαυτό του ευτυχισμένη ζωή μετά θάνατο.

Θα ήταν ακατανόπτο στους περισσότερους από μας, σήμερα, να δανειστούμε τις θεότητες και τις λατρευτικές συνήθειες και να τα προσθέσουμε στις δικές μας. Οι περισσότερες από αυτές είχαν λατρευτικά που ήταν εκστατικά, θωρυβώδη κι εντυπωσιακά. Αναφέρονται έξαλλοι νυχτερινοί χοροί, με παράφορες κραυγές, κάτω από το δυνατό διαπεραστικό ήχο από τις φλογέρες, τα τύμπανα, τα μεταλλικά κύμβαλα, τις ξύλινες καστανιέτες, τα «βούκινα», τα πόλινα ή μεταλλικά κόρνα και τα κρόταλα. Μερικές από αυτές τις τελετουργίες γίνονταν δημόσια, ενώ άλλες περιορίζονταν σε ιδιωτικά σπίτια, από ιδιώτες και τους φίλους τους, ή σε ομαδικές συγκεντρώσεις, τους γνωστούς θιάσους.

Οι πιο σημαντικές από τις ελληνικές θεότητες στα λατρευτικά μυστήρια των οποίων κατέχουν εξέχουσα θέση ήταν η Δήμητρα και η κόρη της Περσεφόνη. Στα Ανθεστήρια, που

ήταν σαν ένα είδος γιορτής όλων των ψυχών στην Αθήνα, υπήρχαν μυστήρια μόνο για την Περσεφόνη, ενώ σε άλλες περιπτώσεις μυστικιστικές τελετές γίνονταν και για τις δύο θεές μαζί. Η γιορτή των Θεσμοφορίων, για παράδειγμα, στην ουσία ήταν μια απέριττη έκφραση λατρείας στη Δήμητρα και την Περσεφόνη. Μόνο κορίτσια από αρχοντικές οικογένειες και άμεμπτοι χαρακτήρες μπορούσαν να πάρουν μέρος στα μυστήριά τους. Πολλές από τις τελετουργίες παράμεναν αυστηρά μυστικές. Γνωρίζουμε όμως, ότι περίλαμβάνονταν σε αυτές χοροί και διαγωνίσματα.

Ο Αριστοφάνης στην κωμωδία του «Θεσμοφοριάζουσες» χρησιμοποιεί μέσα στο έργο του μια ωδή (στίχοι 947-1.000) με συνοδεία χορών που αντιπροσωπεύουν μερικούς από τους χορούς της γιορτής, τους οποίους ονομάζει «όργια». Λέξη που αναφέρεται στο μυστικισμό. Δεν θα τολμούσε, βέβαια, να επιδείξει στο θέατρο αυθεντικούς χορούς από τα μυστήρια, ακόμα και αν αυτός, ως άντρας που ήταν, τα είκε δει ποτέ. Τους περιγράφει στην αρχή σαν ζωπούς και γρήγορους, σε κυκλικό σχηματισμό, στη συνέχεια ήσυχους και μετρημένους, καθώς οι χορευτές επικαλούνται διάφορες θεότητες, μετά γρήγορους πάλι, σε διπλή γραμμή και τέλος οργιαστικούς, με δυνατές κραυγές προς το Διόνυσο.

Τα μεγαλύτερα όμως από όλα τα ελληνικά μυστήρια, ήταν αυτά που γιορτάζονταν στο γνωστό λατρευτικό κέντρο της Δήμητρας και της Περσεφόνης στην Ελευσίνα. Μετά από μακριά προπαρασκευή, νηστεία, και προκαταρκτικές γιορτές στην Αθήνα, τα άτομα που επρόκειτο να μυηθούν και διάφοροι άλλοι που θα έπαιρναν μέρος στις τελετές πορεύονταν όλο το δρόμο ως την Ελευσίνα, σταματώντας κάπου - κάπου σε ενδιάμεσα ιερά. Τα καθαυτό μυστήρια κρατούσαν τρεις μέρες και τρεις νύχτες, και αφορούσαν κυρίως την επιστροφή της Περσεφόνης από το βασίλειο των νεκρών για να περάσει μέρος του χρόνου με τη μπτέρα της, τη Δήμητρα, μια επιστροφή που συμβόλιζε την αθανασία της ψυχής.

Αν και τα Ελευσίνια μυστήρια ήταν πολύ παλιά (φαίνεται πήγαιναν πίσω ως τους Μικηναϊκούς χρόνους, κι ακόμα πιο παλιά), συνέχισαν μέχρι το τέλος του τέταρτου μεταχριστιανικού αιώνα, με αθρόα συμμετοχή ατόμων που μυούνταν κάθε χρόνο. Τα μυστικά των τελετών φυλάγονταν πολύ προσεκτικά.

Γνωρίζουμε, παρόλα αυτά, ότι οι τελετουργίες σκοπό είχαν, όπως πίστευαν, να εξασφαλίσουν στο μυημένο χαρούμενο κι ειρηνική ζωή μετά το θάνατο. Γνωρίζουμε επίσης ότι χαρακτηριστικό των εορτών ήταν οι βραδινοί χοροί κάτω από το φως αναμμένων δαυλών. Αναπόφευκτα στη μύνη μερικά από τα «μυστικά» αποκαλύπτονταν κάτω από τη μορφή ενός χοροδράματος.

Ο Λουκιανός υποστηρίζει ότι η μύνη «με ρυθμό και χορό», ήταν μια βαθιά εντυπωσιακή εμπειρία. Ο Αριστοφάνης στο έργο του «Βάτραχοι» (440-59), παρουσιάζει έναν τέτοιο χορό το βράδυ στις πεδιάδες του κόσμου των νεκρών, από μια ομάδα μυστών ή ατόμων που στη ζωή είχαν μυηθεί στα Ελευσίνια μυστήρια.

Οι Ορφικοί πίστευαν ότι η ανθρώπινη ψυχή εμπειρέχει μέσα της το θείο και ότι ο άνθρωπος περνάει από πολλά στάδια μετενσάρκωσης καθώς αγωνίζεται να τελειοποιήσει τον εαυτό του και να ενωθεί με το θεό. Ωστόσο, με τη συμμετοχή του σε ορισμένες μυσταγωγικές τελετουργίες θα μπορούσε πολύ γρηγορότερα να επιτύχει αυτή την ένωση. Οι τελετουργίες συγγένευαν από τη μία μεριά με αυτές του Διόνυσου και από την άλλη με αυτές της Περσεφόνης. Το πιο εντυπωσιακό χαρακτηριστικό τους ήταν ένας οργιαστικός χορός

στη διάρκεια του οποίου οι οπαδοί έσκιζαν σε κομμάτια ζωντανά ζώα και έτρωγαν τη ματωμένη αυμή σάρκα σαν ένα είδος μετάληψης..

Η Ρέα της Κρήτης λατρεύονταν με θορυβώδεις, συχνά πολεμικούς χορούς από τους Κουρήτες ή Κορύβαντες. Ένα χαρακτηριστικό των τελετών των Κορυβάντων ήταν, από ότι λέγεται, ένας διακριτικός «παιχνιδιάρικος» χορός, ο θρονισμός, που εκτελούσαν γύρω από το θρόνο όπου καθόταν ο υποψήφιος για μύπον.

Υπήρχε επίσης ένας μυστικός χορός με τον οποίο, όπως υποστήριζαν, μπορούσαν να θεραπεύσουν την τρέλα. Τις θρακικές θεότητες, Βένδιδα και Κοτυττώ τιμούσαν με «ορεσίβιους χορούς» και λιτανείες στους δρόμους, καθώς και ολονύκτιες τελετές. Στην περίπτωση της Κοτυττώς υπήρχε κι ένα τελετουργικό βάπτισμα. Τον Άδωνη, τον αγαπημένο της Αφροδίτης, που πέθανε πρόωρα, τον θρυνούσαν οι γυναίκες, με δυνατές κραυγές και με χορό πάνω στις στέγες. Τον Ζάλμοξη επίσης, θεό των νεκρών, τιμούσαν με ειδικό για αυτόν χορό και τραγούδι.

Οι εκδηλώσεις αυτού του είδους βρήκαν αντίτιπο μεγάλη μερίδα Ελλήνων, ιδίως ανάμεσα στους πολιτικούς και τους φιλοσόφους. Ο Πλάτωνας, για παράδειγμα, καθόριζε βαριά τιμωρία σε όποιον από τους πολίτες επιδιόδτων σε οργιαστικές τελετές. Γι αυτό και κατά διαστήματα μερικές από αυτές απαγορεύονταν.

Φαίνεται όμως ότι ικανοποιούσαν μια συγκινησιακή ανάγκη. Ο ίδιος ο Πλάτωνας λέει ότι οι χοροί σε αυτές τις τελετές με τις βίαιες σωματικές κινήσεις, κυριολεκτικά ελευθερώνουν ανήσυχα άτομα από τις εσώτερές τους αντιθέσεις και επαναφέρουν την ψυχική τους γαλήνη.

Χαρακτηριστικό είναι ότι ο Αριστείδης Κοιντιλιανός θεωρούσε τον ενθουσιασμό και την «κορυβαντική φρενίτιδα» σαν αρρώστιες της ψυχής, τις οποίες μπορούσαν να θεραπεύσουν, όπως και οι ίδιοι οι Κορύβαντες ισχυρίζονταν, η μουσική και ο ορμητικός χορός των οργιαστικών τελετών.

Τέτοιοι χοροί φρενίτιδας, με πολλά τινάγματα του κεφαλιού, διατηρήθηκαν μέχρι σήμερα σε ορισμένες κώρες, κυρίως στην Αιγαίκη, στη νότια Αμερική και στην Ανατολή. Ωστόσο και στους σύγχρονους χορούς ανιχνεύονται τέτοια στοιχεία.

“Οι 4 πηγές του άγχους”

Όταν το φως της ανθρώπινης συνείδησης δεν φτάνει σε όλες τις γωνίες της προσωπικότητας, τότε μένουν σκοτεινές και άγνωστες περιοχές, πηγές άγχους και λανθασμένων συμπεριφορών. Μπορεί το φως να υπερβεί τα περιορισμένα δρια για να διαλύσει τις σκιές;

“Εσωτερικές Ηλικίες του ανθρώπου”

Οι φιλοσοφικές παραδόσεις μας μιλούν για τις εσωτερικές πλικίες του ανθρώπου, που καθορίζονται από τον αριθμό επτά κι από τους συστατικούς αριθμούς του: τέσσερα και τρία. Το τέσσερα συμβολίζει την τετράδα ή “κατώτερο εγώ” ενώ το “τρία” αποτελεί το σύμβολο του “Ανώτερου Εγώ”, της Αθάνατης Ψυχής.

“Χαρένος Ορίζοντας”

«Στην εποχή μας, τη γεμάτη πολέμους, ονειρεύτηκες ποτέ ένα μέρος με ειρήνην και γαλήνην;»

Έτσι ξεκινάει το αριστούργημα του Capra, που μας έρχεται από τη χρυσή εποχή του κινηματογράφου. Θέμα του είναι η αναζήτηση μιας ιδανικής κοινωνίας που προϋποθέτει το ξύπνημα μιας υψηλής συνείδησης στον άνθρωπο.

... και άλλα θέματα εσωτερισμού και φιλοσοφίας.

Πες μου,

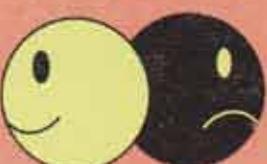
δεν κουράστηκες να νοιάθεις διπρόσωπος,

κακόκεφος,

θυμωμένος,

και πληγωμένος;

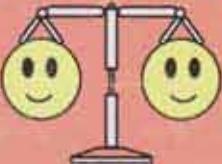
Δε νευριάζεις πως ζεις στεναχωριμένος και καταπιεσμένος,

Δε νομίζεις πως κάτι δεν πάει καλά και για να είσαι πιο φυσικός,

συμπαθητικός και ισορροπημένος

Χρειάζεται να καταλάβεις

ότι είσαι αρκετά αξιόλογος για να ζεις δεομενός με αυτά που σε περιορίζουν,

σε τυφλώνευν,

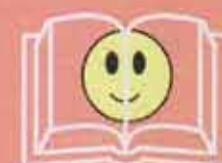
σε αγχόνευν

και να συνειδητοποιήσεις

οτι η Ειρήνη

και η Γνώση

Είναι μέσα σου...

Μηνιαία Σεμινάρια Πρακτικής Φιλοσοφίας

Αγ. Μελετίου 29, Κυψέλη, τηλ: 210-8231301
 Info: www.nea-acropoli.gr, e-mail: donahe@nea-acropoli.gr

Στηρίζουμε τη Δεκαετία Εκπαίδευσης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου 1995-2004

